

SLOVENEK.

Političen list za slovenski narod.

Po pošti prejemani velja:

Za celo leto predplačan 15 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za jeden mesec 1 gld. 40 kr.

V administraciji prejemani velja:

Za celo leto 12 gld., za pol leta 6 gld., za četrt leta 3 gld., za jeden mesec 1 gld.

V Ljubljani na dom pošiljan velja 1 gld. 20 kr. več na leto.

Posamne številke po 7 kr.

Naročnino in oznanila (inserte) vsprejema upravništvo in ekspedijer v „Katol. Tiskarni“ Kopitarjeve ulice št. 2.

Rokopisi se ne vračajo, nefrankovana pisma ne vsprejemajo.

Vredništvo je v Semenških ulicah št. 2, I., 17.

Izhaja vsak dan, izvemši nedelje in praznike, ob pol 6. uri popoldne.

Vredništva telefon - št. 74.

Štev. 171.

V Ljubljani, v soboto 30. julija 1898.

Letnik XXVI.

Vabilo na naročbo.

S 1. avgustom pričanja se nova naročba, na katero uljudno vabimo p. n. občinstvo.

„SLOVENEK“

velja za ljubljanske naročnike v administraciji:

Vse leto 12 gld. | Četrt leta 3 gld.

Pol leta 6 „ | Jeden mesec 1 „

Za pošiljanje na dom se računa 10 kr. na mesec.

Po pošti velja predplačan:

Vse leto 15 gld. | Četrt leta 4 gl. — kr.

Pol leta 8 „ | Jeden mesec 1 „ 40 „

Upravništvo „Slovenca“.

Slovenskim učiteljem.

Letos slave avstrijski narodi izredno slavnost: petdesetletnico vladanja presvetlega cesarja. Izražujoč zvestobo, udanost, ljubezen in hvaležnost ljubljenu vladarju tekmujejo vsi narodi, vsi stanov. In če vsak stan čisla cesarja Franca Jožefa I. kot svojega velikega dobrotnika in plemenitega zaščitnika ter z največjim spoštovanjem izreka njegovo ime, gotovo so mu ljudski učitelji največ hvale dolžni. Za vladanja našega presvetlega cesarja se je razvilo ljudsko šolstvo do visoke stopinje, občna omika je prodrla v najširše sloje ljudstva, a ljudsko učiteljstvo je dobilo za svojo strokovno izobrazbo primernih učilišč, natanko določene pravice in urejene službene prejemke. Tako je bilo l. 1848 v Avstriji 12.700 ljudskih šol, učiteljev in učiteljic 18.980, v šolo je hodilo 1.425.000 otrok. L. 1896 pa je znašalo število

ljudskih šol 19.300, število učiteljev in učiteljic 70.000 in v šolo je hodilo 3.400.000 otrok. V naši ožji domovini Kranjski je bilo l. 1848 ljudskih šol 105, katere je obiskovalo okoli 20.000 otrok. Leta 1896 pa je bilo po uradnem izveščju na Kranjskem 353 ljudskih šol, na katerih je učilo 567 oseb; v šolo pa je hodilo 76.034 otrok, torej približno 92%. »Zavednim učiteljem vseh dežel naše države je novi državni šolski zakon paladij, okoli katerega se zbirajo s svetim navdušenjem«. Tako čitamo v slavnostnem govoru pri letošnji okr. učiteljski konferenciji v Ljubljani.

Za ta velikanski napredek na polju ljudskega šolstva so v istini vsi narodi hvaležni svojemu preblagemu vladarju. Ljudska šola je odprla vire dragocenih darov, povzdignila je občno omiko in ugled učiteljskega osebja. Tega ne more nihče tajiti, kdor zna ceniti velikanski pomen ljudske šole v dobi vseobčnega napredka in razumeti znani rek, da je nevednost najdražja stvar na svetu.

In ravno zaradi tega velikega pomena je ljudska šola pri vseh kulturnih narodih že dolga desetletja ona preporna točka, ki provzroča mnogo nesporazumljenj, nasprotij in parlamentarnih bojov. Zavedni narodi zró v bodočnost, delajo si osnove in načrte za obstanek, a bodočnost in narodni obstanek sta v prvi vrsti odvisna od mladine, od naščaja. Veliko je resnice v znanem izreku: kdor ima mladino, ima prihodnost. Komur je torej na srcu naroda svojega srečna bodočnost in sigurni obstanek, ta tudi s pazljivim očesom spremlja razvoj ljudskega šolstva. Dobra šola, ki vzgaja nežno mladino v dobrem duhu, ki jo navaja na pot bogaboječnosti, domoljubja in značajnosti ter odpira narodu gotovo bodočnost, ni nikdar preplačana; a slabe šole bolj da ni.

Šola je draga, toda pozabiti ne smemo, da se ti troški večinoma povračajo v korist prebivalstva v obče. Na drugi strani pa je več ko ne-umestno, da gotovi »prijatelji« ljudske šole danes s prstom kažejo na one minole čase, ko je rabilo učitelju edino učilo: šolska deska, kreda in — šiba. In naravnost frivolno je, danes podtikati komu objestne namene, da bi učitelj za svoj trud beračil plačo od hiše do hiše, kakor to porogljivo v javnih zastopih v zabavo galerije naglašajo izvestni gospodje. Mi živimo vendar v dobi napredka, ali je torej čudno, da se razvija tudi ljudsko šolstvo? Pomisliti treba, da v onih »temnih« časih država ni skrbela za vzgojo in višjo omiko učiteljstva samega, in da so si šolske občine pomagale, kakor so vedele in znale. Iz »nič« je Bog svet ustvaril, pravi narodni pregovor. Leta 1848 so troški za ljudsko šolo v Avstriji znašali 1.425.000 gld. in je prišlo na vsacega prebivalca po 15 kr. A leta 1896 so znašali troški 45 milijonov, torej je na prebivalca prišlo 1 gld. 95 kr. stroškov. Na Kranjskem n. pr. je znašal proračun normalnošolskega zaklada za 1870. leto 7.401 gld., državni prispevek 10.895 gld. in je bilo toraj prebitka za 1871. leto 3.494 gld. In za tekoče leto plača kranjska dežela za ljudsko šolstvo mnogo nad 400.000 gld. Zakaj to navajamo? Nikakor ne na naslov gg. učiteljev, ki za svoje pošteno delo imajo vso pravico zahtevati tudi pošteno in razmeram primerno plačilo; vsak delavec je vreden svojega plačila.

To povemo le istim krogom, ki nekdanjo šolo merijo z današnjim merilom. Vse, kar je prav! Nekdanja ljudska šola je bila nepopolna, v povojih, a tudi brez znatnih stroškov; današnja pa se bliža vrhuncu gledé napredka, a tudi stroškov. Zato je smešno, da, brezvestno, pri vsaki priliki metati

LISTEK.

Surogati.

Dandanes je žalibog takozvani izobraženi del človeštva v veliki večini s krščanstvom pri kraji. Kakor rak mori vse razjedajoči materijalizem duhove. Vse se mu klanja, vednost, umetnost in tudi javno življenje. Učenjaki skušajo vsakej vedi priti z descendenčno teorijo do dna, kar se jim seveda ne posreči. Človeštvo brez tolažbe in upov, ki nam jih podaja krščanstvo, pa je zabredlo v neznanski fatalizem in pesimizem. Pesimizem in fatalizem vladata umetnost in javno življenje.

Srce človeško pa v tej praznoti ne občuti sreče. Lahko rečemo, da tako vsled duševne praznote nesrečnega rodu, kot je sedanjí, ne pozna zgodovina odkar je Kristus s svojim prihodom in naukom storil konec jednakej duševnej praznoti človeštva. Tudi danes je le nauk krščanstva v stanu popolnoma izpolniti človeško srce, toda nihče temu nauku ne zapira skrbneje srca, kakor materijalist. Pač pa materijalistična družba išče tolažbe v raznih surogatih za vero, v tistem slavljenem »čistem človekoljubju«, potem, česar bi človek od materijalistov ne pričakoval, v špiritizmu in iz vsega tega variti so začeli v zadnjih desetletjih nekak modernizirani budizem.

Na Nemškem živi cela vrsta oznanjevalcev budizma in v Parizu imajo celo svoj tempelj. Dokazati skušajo ti ljudje, da je krščanstvo zajeto iz budizma, nesmisel, katero so razboriti indologi, kakor M. Müller, R. Falke in drugi davno že pokazali v pravej luči kot izrodek domišljije ljudij, kateri ne poznajo krščanstva pa tudi budizma ne.

V nas Slovencih sicer še nimamo javnih Budovih čestilcev, kajti stojimo k sreči malo oddaljeni od glavne ceste in nekaj let je trajalo, da so se pri nas pokazali naturalizem, verizem in dekadenca. Ali prikažejo se le, če prav pozno, tudi pri nas vse moderne »kulturne« bolezni. Za budizem pa so pri nas tla celo izvrstno pripravljena, saj preveva vse naše slovstvo zadnjih desetletij fatalizem in pesimizem.

Budizem prija iz raznih vzrokov materijalistu. V prvi vrsti je popolnoma ateističen, kajti le volja do življenja mu je bog. Ta volja mu je stvariteljna moč, vzrok našega življenja in nje negacija mu je vzrok smrti.

In tisti, ki se tako zaničljivo ozirajo na krščanstvo, tisti, katerim je vse nadnaravno nesmisel, verujejo trdno to velikansko neumnost, da je namreč naša volja bila že pred nami.

Ker pa je na svetu samo trpljenje, uči nadalje pesimistični nauk Budov, treba, da človek

premaga voljo do življenja, ako hoče, da postane srečen, da se torej pogrezne v nirvano. To pa doseže, po nauku nekaterih, s tem, da se oprosti vseh želj in nagnenj in zaničuje trpljenje, po nauku drugih pa s tem, da si konča bit.

Tak sestav prija materijalistom. Boga ni v njem, duše tudi ne, le neka medla volja, ki je baje že pred nami se potikala po vesmiru.

To so nauki, ki človeško dušo morda nekaj časa umirijo. V odločilnem trenutku pa, ko se bliža smrt, tak nauk človeku ne podaja nobene tolažbe.

Junakov, kakoršnih je podalo krščanstvo človeštvu tisoče, ne more roditi budizem s svojo praznoto.

Sebična, vse zanikujoča nirvana ne more navdušiti človeka, da bi žrtvoval življenje za bližnjega. Kako pa krščanstvo navdušuje, pokazali so nam v najnovejšem času oni trije menihi, ki so pred nekaj tedni s parnikom »Bourgogne« potopili se v morskimi valovi. Niso skušali rešiti se, gotovosmrt pred očmi imajoč skrbeli so za dušni blagor bližnjega, lajšali mu zadnje trenutke. To so idealne prikazni, ki morajo navdati z upom njega, kedor obupavati hoče nad človeštvom. Ti možje pa svojega duha niso težili s — surogati.

kamenje na gomilo stare sole, kakor bi bilo smešno in brezvestno n. pr. očitati danes kakemu svetniku deželnega sodišča, da je kot mlad pastir in sin kmetijskih starišev doma bosonog in s petelinjim perjem na poveznjenem »kastrolcu« tekal za kravami in kozami, ali da so stari zdravniki vsako bolezen zdravili s kamiličnim in lipovim čajem. Mi priznamo veliki pomen dobre šolske vzgoje in lepi razvoj ljudskega šolstva. Veselimo se občne izomike našega naroda, a ravno tako odkrito povemo svoje pomisleke in dobre svete.

Tako se ne bodemo nikdar sprijaznili z vsem bistvom sedaj veljavnega državnega šolskega zakona, ker imamo tehtne pomisleke s cerkvenega, narodnega, političnega, gospodarskega in tudi s pedagoškega stališča. Mi zahtevamo versko ali konfesionalno šolo, kakeršno imajo v Nemčiji, na Danskem in Švedskem. Ali hočemo s tem delati ovire napredku in omiki? Saj so, to vedno čujemo, ravno v imenovanih deželah najboljše šole.

Konfesionalna ali verska šola je torej prazno strašilo, na katero se že vrabci usedajo. Seveda ta zahteva ne ugaja pristašem lista »Freie Lehrstimmen«, ki so na shodu dne 31. maja t. l. v Švarcenau-u na Niže-Avstrijskem zahtevali »ločitev šole od cerkve«, češ, da vera ne zagotavlja npravnosti, kakor izpričujejo mnogi vzgledi. No, dotični učitelji so bili večinoma soc. demokratje, a takih ne poznamo med Slovenci.

In v narodnem oziru? Ali moremo biti zadovoljni v tem pogledu z ljudsko šolo? Za božjo voljo, saj skoraj ves naš mnogoletni narodni boj velja v prvi vrsti za ravnopravnost v šoli. Res se je na Kranjskem v tem oziru obrnilo mnogo na bolje, dasi se še v Ljubljani ponemčuje ali vsaj svojemu rodu odtuja mnoga slovenske mladine in tudi po deželi ponekod kmetijski otroci trapijo z: miza — tisch, riba — fisch.

A pogledjte v obmejne pokrajine! Ravno v ljudskih šolah se odgajajo renegatje. Tega seveda ne zarežemo v prvi vrsti na rovaš ljudskih učiteljev, pač pa onih činiteljev, ki imajo po zakonu v rokah vso oblast.

Dalje nima država v rokah samo nadzorstva, katerega nekateri krogi ne morejo prehvaliti, marveč vse pravice, a dežele in občine le dolžnosti. Koliko vpliva pa imajo n. pr. pri nas na šolstvo v dež. šol. svetu zastopniki avtonomnih oblastev? To vedo gotovo najbolje gg. učitelji sami. In kaj so krajni šol. sveti? Organi, ki morajo le za šolske potrebščine skrbeti in molčati.

In šiba?! Ta je nekaka izkopina iz starodobne šole, katero kažejo kot mučilo strmečemu občinstvu. Od ljudske šole ne smemo preveč zahtevati, a to vendar, da se otroci v šoli vadijo reda in pokorščine. Tisti pa, ki je šibo vrgel iz šole, ali ni nikdar vzgajal otrok, ali pa je hotel preprečiti vzgojo. Katero kazen pa ima vesten učitelj za razposajene in razvajene otroke? Če ga zapre, mora sam sebe zapreti in paglavec se mu posmejuje. Če ga prime za ušesa, ima že drugi dan »pečat« v rokah. Če ga spodi iz šole, naredi mu

veselje. Da pa pritožba pri stariših malokedaj pomaga, to vedo gg. učitelji dobro. Da, preostro, prenagljeno ali celo škodljivo kazen mi odločno obsojamo, toda istina ostane, da šiba novo mašo pôje.

Dovolj! Našteti smo hoteli le nekaj razlogov v dokaz, da ima drž. šolski zakon svoje hibe, katerih ne bodemo nikdar in proti nikomur prikrivali. Priznati pa moramo, da se slovensko učiteljstvo, v kolikor mu dopuščajo razmere, v ogromni večini zaveda svojega težavnega in vzvišenega poklica. Upamo, da jih ne bode okužila in poparila tuja brezverska in mednarodna burja in da bodo vzgajali slovensko mladino v pravem verskem, narodnem in domoljubnem duhu. To zahtevati imajo pravico dežela, stariši in cerkev, katere hčerka je šola.

V tej nadi in v tem smislu pozdravljamo slovensko učiteljstvo, ki se zbere jutri v beli Ljubljani na X. skupščini zaveze slov. učit. društev v proslavo 50 letnega vladanja Nj. Veličanstva presvetlega cesarja Franca Jožefa I.

Kmetijska šola na Gorenjskem.

V zadnjem zasedanju deželnega zbora sprejel se je predlog, da se ustanovi na Gorenjskem kmetijska šola. Poudarjalo se je, da Gorenjcem ni treba toliko poduka iz vinarstva, kakor ga dobe sedaj na Grmu, pač pa več poduka iz živinarstva, sadjarstva in gozdarstva, in da je treba zato posebne šole.

Vprašanje o napravi take šole na Gorenjskem ni novo. Bilo je že večkrat na vrsti, zlasti pri zborovanjih naše kmetijske družbe. Zgodilo se pa v tem pogledu ni še nič. Ker je pa postalo to vprašanje sedaj aktualno, je treba, da ga nekoliko razmotrimo, če je res tako pereče, kakor se sodi, ali ne.

Načelno se moramo strinjati s tem, da se napravi tudi za Gorenjce kmetijska šola. Taka šola bi na Gorenjskem dobro vspevala in mnogo koristila. Bolj ko sedaj na Dolenjskem bi lahko pripomogla k napredku ondotnega kmetijstva. To pa le zaradi tega, ker delujejo taki zavodi najbolj uspešno takrat, ako so urejeni s posebnim ozirom na gospodarske razmere svojega okraja, ako delujejo tedaj za napredek tistih panog kmetijskih, ki so za dotično pokrajino važne in povzdige potrebne. Kakor je n. pr. za vinorodne kraje na Dolenjskem vinarstvo in kletarstvo velikega pomena in se mora ta stroka nekoliko obširneje in krajevnim razmeram primerno podučevati na Grmu, tako je gorenjskim planinarjem treba obširnejšega in njih razmeram primerne poduka iz planinarstva in mlekarstva. Ako krajevnih in gospodarskih razmer ne uvažujemo pri uredbi nižjih kmetijskih šol, in ako ne obdelujemo učne stvarine v strokovnih predmetih tako, kakor to zahtevajo gospodarske potrebe dotične pokrajine, potem bo težko doseči prav dobre vspehe z materijalom, ki obiskuje take šole. Ves poduk bo v tem slučaju presplošen in zaradi tega preteore-

tičen. Za srednje in visoke šole velja to, ker se ondi pripravljajo mladenči z zadostno predomiko za najrazličnejše gospodarske razmere in potrebe, za nižje kmetijske šole pa ne. Ako le nekoliko presojamo različne kmetijske razmere na Kranjskem in se ravnamo po ravnokar izraženih načelih, vidimo, da je opravičeno, ako dobijo tudi Gorenjci svojo posebno kmetijsko šolo.

Kakor bi bilo tedaj umestno, da se napravi za Gorenjce taka šola, imamo pa vendar le proti temu, da bi se napravila taka šola že v bližnji bodočnosti, nekatere pomisleke, ki so vredni, da jih uvažujemo.

Pet in dvajseto leto nam že poteka, odkar izhajamo na Kranjskem z eno samo kmetijsko šolo. Trinajst let (1873—1886) smo imeli šolo na Slapu, ki je delovala najbolj za Vipavce, ker se je pečala posebno z izboljševanjem ondotnega vinarstva in sadjarstva. Če le nekoliko pomislimo na one čase, priznati moramo, da je bila takrat še ena splošna kmetijska šola na Kranjskem veliko bolj potrebna, kakor pa od l. 1886 naprej, ko smo dobili šolo na Grmu in se je razširilo njeno delovanje na vse stroke splošnega kmetijstva. Od l. 1886 naprej ustrezala je šola na Grmu — v kolikor so dopuščala sredstva in razmere — vsem Kranjcem, in obiskujejo jo v istini gojenci od vseh strani naše dežele. S polnim uspehom obiskovali so jo tudi Gorenjci, kakor nas uče dosedanje izkušnje, katere imamo z izšolanci grmskega zavoda na Gorenjskem.

Vprašanje nastane zaradi tega, ali bi se ne dalo še naprej izhajati samo s to šolo na Kranjskem, saj toliko časa, dokler je na njej dosti prostora za kmetijske sinove kranjskih gospodarjev?

Že iz finacijskih ozirov bi bilo morda gledati na to, da se dežela ne preoblaga z novimi stroški potrebnimi za napravo in vzdrževanje take šole, dokler je še dosti prostora za Kranjce na Grmu, in dokler je še mogoče to šolo glede uredbe popolniti, tako da ne bo zadoščala samo zmernejšim, ampak vsem zahtevam njenih prijateljev.

Posebno pa ne kaže že sedaj delati takega zavoda iz ozirov na dosedanje obiskovanje. Grmska šola je opravljena za sprejem 40 učencev. Takega števila pa ni še imela, odkar obstoji, dasi sprejme vsakega, kdor se oglasi. Največ se je sprejelo dosedaj, t. j. v teku 12 let, 38 učencev. Letos jih je 35, a če pogledamo, odkod so prišli, vidimo, da je le 22 Kranjcev, 11 je Primorcev, 1 je Štajarec in 1 Hrvat. Ker je zavod ustanovljen pred vsem za sinove kranjskih gospodarjev, ostane še dosti prostora za kranjske mladenče. Naj se pa napravi na Gorenjskem nova šola, potem odpadejo izmed Kranjcev gotovo vsi Gorenjci, — ki so bili dosedaj zmeraj častno zastopani, — in najbrž tudi tisti Dolenjci in Notranjci, ki so doma iz krajev, kjer ni vinoreje. Število učencev bi se na ta način močno skrcilo in delovanje šole bi v takih okoliščinah ne moglo biti tako plodo-

Teta.

(Slika. J. Kósar.)

Ljudje krščanski, vprašam vas, ali imate tudi vi kako teto? Tudi? E bežite, bežite, ni mogoče! Veste pravo pravcato teto, kakoršnih... ah moj Bog, že vidim, vi ste na boljem od mene, mnogo na boljem! Vaše tete vas nosijo na rokah, vam božajo lica in gladijo lase, da vas potolažijo, če ste se razsrdili, če ste se razjezili nad sosedom, nad bratom, ki vam dajejo iz svojih zaprašenih omar stare dvajsetice, tolarje, da se ž njimi poigrate in utolažite svojo jezo, svojo žalost, potem jih pa zamenjate za svetle, srebrne desetice najnovejšega avstrijskega kova. Eh, taka teta seveda...!

A moja...! Ljudje krščanski, to vam je kaj drugega, čisto kaj drugega...

Ves teden že ni bilo od nikoder nič... Mrz je bilo, da sem se tresel kot pes, če ga vržeš zimsko jutro v mrzlo, pol zledenelo kopelj, mrz je bilo, a niti polena nisem več imel, da bi ga vrgel v peč in se nekoliko pogrel; polica je bila že zdavnej izpraznjena, niti starih, pol sežganih skorij, katere sem v boljših časih odrezal, meneč, da niso za moje zobe in moj želodec, že tudi teh ni bilo na nji in jaz sem melanholično gledal in iztikal po kotih, kje bi se dobilo kaj; toda za-

stonj. Nikjer nič, moj Bog, nikjer... in jaz sem že par dnij stradal, kar sem največ mogel.

In vendar sem bil teti tako lepo, udano pisal, kako je mraz v mestu, kaka mrzla megla in burja se vlačijo po naših ulicah, in kako je dobro, če more človek kaj gorkega vtakniti med zobe v takih preklicano mrzlih jutrih. Nič... Ah, teta, teta, ko bi ti vedela...!

In čakal sem in čakal dneve in dneve. Danes mora pisati in mi poslati par okroglih! Danes vsaj menda nima tako trdega srca, da bi je ne omečile moje besede, menda ni tako slepa, da bi ne znala med vrstami brati, kar sem ji tako lepo, sočutno namignil. Eh jej, kako sem zmrzoval in prezebaval ob mrzli peči in praznem želodecu! In zraven še ta preklicana soseda! Bog vé res, od kod ji dohaja toliko pisem, da tiči oni črnogledi, zame skoro vedno dolgočasni poštar v naši hiši. Kakor bi me nalašč hotel dražiti, kot bi vedel, kako nestrpno pričakujem, da se bo nekoč na mesto na levi hodnik k sosedi, obrnil najprvo na desno, potrkal na moja vrata in se nekoliko smehljaje priklanjal in mi odštel, kar mi je poslala dobrosrčna, za dragega ji nečaka čuteča teta. Res, menda mu ni neznana moja beznica! Seveda vizitka je že čisto zamazana, da se komaj čita moje ime, a kaj to, saj pribijem lahko drugo,

belo, ki mi je preostala še izza boljših časov med staro ropotijo.

Čakal sem zopet par dnij in kadar sem slišal stopinje, trde, počasne korake na stopnjicah, vodečih v moje nadstropje, vselej sem odprl nalahko vrata in posluškoval, ne gré li k mojim vratom, k meni s toli zažaljenim pismom in — denarjem. Mesto dveh krajcarjev mu bi prav gotovo vrgel desetico za trud, ki ga je imel po razdrtih, temnih stopnjicah do mene. Prav gotovo, samo da bi prišel. Toda...

Vsedel sem se in začel s trdimi, od mraza tresočimi prsti pisati zahvalno pismo, da bi je odposlal teti še v tistem hipu, ko bi prejel njen denar.

»Preljuba, presrečno ljubljena teta! Iz dna hvaležnega, sinovsko Vam vdanega srca se Vam zahvaljujem za poslanih — (tu sem pustil prazen prostor, da bi mogel zapisati pozneje vsoto poslanih) — goldinarjev. Neskončno sem Vam hvaležen in molil bom za Vas vsako jutro, vsak večer, da Vas...«

Prenehal sem. Koraki po stopnjicah so se začuli. Poštar je, poštar, mora biti, saj poznam njegov korak! Poštar... Tiho... kam se obrne... obstal je... morda ne vé kam... aha, moja vizitka nad vratmi bere... počasi odprem vrata,

nosno, kakor je sedaj. Dokler je grmska šola napolnjena s sinovi kranjskih kmetovalcev, toliko časa prav za prav tudi ni prave potrebe, delati novo šolo.

Da bi se pa le zastran obširnejšega poduka iz živinarstva, sadjarstva in gozdarstva napravila nova šola na Gorenjskem, to pa v naših razmerah saj za sedaj ni še neobhodna potreba. Kajti poduk iz živinoreje, sadjarstva in gozdarstva je Dolenjcem ravno tako potreben in važen, kakor za Gorenjce, in prav lahko je mogoče pri tem poduku ozirati se tudi na potrebe gorenjskih kmetovalcev, ako se šoli na Grmu dado potrebna sredstva. Pomisliti moramo, da niso vsi kraji po Dolenjskem vinorodni, in da tudi Gorenjska ne obstoji iz samih planin, ampak da ima veliko ravnega polja, katerega je slično izkoriščati in obdelovati, kakor na Dolenjskem. Pouka iz vinarstva in kletarstva pa bi se Gorenjci lahko oprostili na Grmu, če treba, in lahko bi se v tem slučaju učni red v toliko premenil, da bi se Gorenjci v dotičnih urah podučevali v planinarstvu in sirarstvu.* Vsi drugi učni predmeti, zlasti splošno izobraževalni in prirodoslovni, so pa za Gorenjce ravno tako važni kakor za Dolenjce in Notranjce. Ves potreben poduk bi se dal na Grmu torej slično obdelavati, kakor n. pr. na sloveči šoli v Št. Mihelu na Tirolskem, kjer se podučujejo vse stroke kmetijske, poleg vinarstva in sadjarstva tudi planinstvo in sirarstvo. Šola na Grmu ima tako obsežno posestvo, da se da zlasti za potrebe gorenjskih gojencev dobro izkoriščati.

Če imamo vse to v čisljih in če se dovolijo šoli na Grmu potrebna sredstva, potem se da še izhajati samo s to šolo na Kranjskem. Vsekako bi trebalo v tem slučaju, da merodajni krogi z večjo vnemo in naklonjenostjo skrbе, da se more grmska šola na vse strani uspešno razvijati.

Ako se bo pa kedaj obisk šole na Grmu tako povzdignil, da bo v njej premalo prostora za kranjske mladeniče, potem bo pa nujna potreba, da se ustanovi tudi za Gorenjce posebna šola. — Dokler je pa zavod dober tudi za druge deželane n. pr. za Primorce in Hrvate, na kojih posebne gospodarske razmere se je v resnici težko in celo nemogoče ozirati v nekaterih učnih predmetih, dokler je dosti prostora v njem za Gorenjce in dokler se dá delovanje zavoda razširiti, toliko časa pa lahko potrpiamo s šolo na Grmu. Ako se bo le majhen del onega denarja, ki bi bil potreben za napravo nove šole na Gorenjskem, porabil za popolnejšo ureditev grmske šole, bo ta lahko še bolj ustrezala potrebam gorenjskih kmetovalcev, kakor dosedaj.

Da bi se pa šola na Grmu zaradi prihodnje šole gorenjske zopet preustrojila v vinarsko in sadjarsko šolo s tistim načrtom, katerega je imela poprej na Slapu, — katera misel se je tudi že sprožila —, proti temu se moramo pa izreči z vso

* Planin res da nimamo na Dolenjskem, a dalo bi se o njih izboljšanju ravno tako uspešno podučevati na Grmu kakor v Ljubljani, kjer se že od nekdanj namerava napraviti novo šolo. Op pis.

da pogledam, je-li res k meni namenjen ... sedaj »gospod Kósar«. Kako je sladak ta glas, glas onega črnogledega, pustega poštarja, kako blago, neskončno ljubko se glasi, kot bi prihajal iz najslajših, najljubših ustec! ... »Tukaj, tukaj, prosim kar vstopite, pismo, kaj ne da?« ...

Ves srečen se zaprem po njegovem odhodu, da je prečitam! Nakaznice nič! Ah kaj, saj gotovo pismu sledi za petami ... Sladka teta, preljuba teta, vedel sem, da me ne pozabiš ... Odprl sem pismo, pozabil sem na ves mrz in glad. Saj sedaj je konec vsemu ...! Odprem, čitam, prestanem, naslonim se ves truden, izmučen na naslonjalo ... Ah, moj Bog! ... »Preljubi Jakob, vem, da nisi še vsega porabil, kar sem ti poslala zadnjič, ker nisi, ne smeš biti zapravljen, kot so drugi. Denar za mlade ljudi je nevaren ... Le priden bodi, pa moli zame ...« Moj Bog, moj Bog ... kako je trda teta, nič ljubezni nima do mene, nič, in jaz naj še molim za njo. Dva gol-dinarja od zadnjič in naj jih imam še danes! Zahvalno pismo, katero sem ji bil hotel poslati, katero je ležalo že spisano pred mano, sem raztrgal na drobne kosce in je razmetal od jeze po sobi, da je bilo videti kot bi snežilo pod mojo mrzlo streho. Ah, teta, teta ...!

odločnostjo. Nočem sicer jemati veljave takim »specijalnim« šolam, za naše razmere pa vender le niso. Po naših kmetijskih šolah se je ozirati na vse važne gospodarske stroke in podučevati je mladeniče o vsem, kar potrebujejo za svoj bodoči poklic. Znano pa je, da je treba več ali manj napredka pri vseh panogah. Res, da naraste v tem slučaju učna tvarina v strokovnih predmetih, zato jo pa lahko skrečimo pri takih poglavjih, ki so manj važna. Saj ni treba, da bi se jemala učna tvarina povsod v enakem obsegu. Teme-ljito in obširneje naj se obdeljujejo tista poglavja, kjer je napredka najbolj potreba, vse drugo naj se pa vzame na kratko. V takem obdelovanju učne tvarine obstoji naj specializovanje kmetijskega poduka na naših šolah, ne pa v tem, da bi se podučevale le nekatere panoge, — druge pa ne.

Sicer pa govori proti taki preuredbi grmske šole tudi to dejstvo, da Dolenjska ni vsa vinorodna, in da je celo v vinorodnih krajih mnogo takega posestva, ki nima nič vinogradov, ampak se peča le z živinorejo in poljedelstvom. S tako »specijalno« šolo bi nam torej ne bilo nikakor ustrezno, če imamo potrebe Dolenjcev v čisljih.

Konečno pa tudi lega posestva na Grmu in posestvo samo na sebi ni pripravno za specijalno vinarsko in sadjarsko šolo, ampak nasprotno veliko bolj pripravno za splošno kmetijsko šolo, kjer se da živinoreja, mlekarstvo in druge kmetijske stroke z najboljšim vspehom podučevati.

R.

Opomba uredništva: Ta članek smo prejeli od znanega strokovnjaka, z željo, da ga objavimo v današnji številki.

Tabula rasa s Hrvatsko.

Kako predrzni so postali Mažari nasproti Hrvatske, vidi se iz pisave njihovih časopisov, posebno še »Magyarország«, ki je kar naravnost povedal mišljenje večine Mažarov, naj se Hrvatska ugonobi, če to zahteva obstanek ogerske države. Iz pogovorov, ki jih je imel dopisnik omenjenega časopisa s škofom Strossmayerjem v Rogatcu, zvedeli so Mažari resnico, zakaj se nemažarski narodi na Ogorskem ne morejo sprijazniti z Mažari. Le-ti se niso po besedah Strossmayerjevih nikdar ozirali na one sklepe iz leta 1848, ki govore o ravnopravnosti in enakosti vseh državljanov ogerskih.

Mažari so grešili in še dandanes greše največ proti tem sklepom, ter z neko posebno gorečnostjo širijo svoje gospodstvo ne samo na Ogorskem, nego tudi na Hrvatskem. Vse, kar leze in gre, mora postati v okviru ogerske države mažarsko, če ne z lepa pa z grda. Na pravem Ogorskem izvršujejo vse to z grda, na Hrvatskem pa ne morejo, ker jih ovira nagodba od l. 1868. In ravno to nagodbo oponašajo goreči Mažari svojim vladam kot nepotrebno stvar in kot veliko zapreko za razširjenje mažarske države. Dvoje je bilo takrat mogoče za mažarske državnike: dati Hrvatske popolno slobodo, ali pa jo spraviti pod popolno oblast mažarske države.

Mažarski državniki niso storili niti jedno niti drugo, marveč so z omenjeno nagodbo pobudili pri Hrvatih neke aspiracije za samostalno državo, katera pa poleg mažarske ne more in ne sme obstati radi zemljepisnega položaja ogerske države. Ogorska je namreč popolnoma suhozemna država, pa bi brez Hrvatske ostala brez morja ter se ne bi mogla razvijati, kakor to zahteva njen položaj. Le skozi Hrvatsko se more do morja, pa je zato neobhodno potrebna za ogersko državo, in Mažari so dali Hrvatom le zato neko avtonomijo, da jih pridobe za svojo zvezo. Ko bi imela Ogorska na drugem kraju morje, potem se ne bi branila dati Hrvatske popolne slobode, ker bi bila rajše brez Hrvatske nego ž njo in sicer zato, ker jo mora Ogorska vzdrževati.

Mažar pogreva to grdo laž pri vsakej priložnosti, da dokaže svetu veliko požrtvovalnost svojo za zaveznika svojega, dočim je znano, da se Ogorska le okoriščuje z dohodki Hrvatske. Ker pa Hrvatska ni zadovoljna s svojim sedanjim položajem, nego hoče imeti neko večjo samostalnost, morajo se temu Mažari upirati radi Jadranskega morja, katero zvejo že svojim. Pot do morja mora biti Mažarom odprta za vselej, če tudi bi morali radi tega Hrvatsko ugonobiti. Mažarska državna korist je tedaj večja, nego po zakonu za-

jamčena avtonomija Hrvatske, katero bi Mažari radi žrtvovali čim prej.

Tedaj tabula rasa s Hrvatsko je novo geslo vseh gorečih Mažarov. Do zdaj so sicer delovali v tem smislu, toda javno se niso upali o tem izjaviti. Zdaj so pa javno povedali, kam merijo s svojo politiko na Hrvatskem. Kaj so storili z Reko in kaj zdaj tam počno, je dobro znano; že jo smatrajo popolnoma za svojo, toda Hrvatska se tega svojega pomorskega mesta ni za vselej odrekla in Mažar se boji, da pride čas, ko tudi Reka ne bo hotela biti več mažarska. Kaj bo pa potem z mažarskim morjem? Moglo bi se zgoditi, da Mažara potisnejo od morskih bregov v njegove puste, kjer mu je po pravici jedino pravo mesto, saj je vse drugo, kar je okoli njega, le s silo pridobil.

Kakor je Mažar ošaben ter s prezirom govori o slovanskem gibanju, vendar ga le skrb mori, češ, kaj bo z menoj, če se Slovani zares zedinijo ter svoje zahtevajo. In ravno zaradi tega v največjem času z vso silo pomažarujejo nemažarske narode na Ogorskem, češ, da najdejo protivniki njihovi v okviru ogerske države le Mažare, ne pa polovico in še več Slovanov in Rumunov. A da jim ne uide tudi morje, brez katerega bi ostala Ogorska brez vsake važnosti, pripravi so zgaziti tudi Hrvatsko, zaveznico svojo brez vsakega ozira na njeno avtonomijo.

Zato silijo od vseh strani na Hrvatsko s svojimi naseljenci in činovniki, da jim pripravljajo pot do gospodstva; zidajo železnice le v oni smeri, ki odgovarja njihovim namenom, izkoriščajo Hrvatsko v vsakem pogledu ter jej z druge strani ne privoščijo onih sredstev, ki so potrebna za razvitek in napredek gmotni in duševni. Ker pa Hrvatska vkljub temu obstoji ter se vedno bolj odločno pripravlja za obrambo svojih pravic ter na noben način ne misli služiti svojemu zavezniku, kakor on želi in zahteva, grozi se Mažar s poznanim svojim načinom vladanja, namreč s silo. Toda Hrvat se tega ne plaši, saj dobro vé, da traja vsaka sila le nekaj časa in da se mora zgoditi tako tudi z mažarskim gospodstvom. Kolikokrat so hoteli že Mažari storiti s Hrvatsko tabula rasa, ali vselej jim je izpodletelo, pa tako se zgodi tudi zdaj, kajti probujena Hrvatska ima še vedno toliko življenja v sebi, da je sposobna odbijati take napade na svojo samostalnost, a v zvezi z ostalimi Slovani se ne more potopiti v mažarskem morju, kakor njeni sosede že toliko časa sanjajo, da si osnujejo na razvalinah te starodavne slovanske države veliko mažarsko državo od Karpat do morja.

Politični pregled.

V Ljubljani, 30. julija.

Vladni načrti. Pod tem naslovom piše dunajska »Reichswehr« baje iz krogov parlamentarne desnice sledeče: Ko se je v marcu sošel državni zbor, nameravala je vlada, da mu prepusti vredbo jezikovnega vprašanja, z drugo besedo, vlada je pričakovala iz srede parlamenta konkretnih predlogov za jezikovni načrt. Znano je, kaj se je zgodilo. Razvila se je dolga, brezkončna razprava, ki pa je bila popolno brez vsega vspeha. Prvi poskus grofa Thuna se je izjalovil. Manjšina je odločno nasprotovala nasvetu večine, naj bi se poleg jezikovne razprave v posebnih sejah reševale tudi druge važne predloge. Vladi toraj ni preostajalo ničesar drugega, nego odgoditi zasedanje za nedoločen čas. Tudi drugi poskus, neobvezni razgovori z zastopniki opozicije, končal se je s popolnim neuspehom. Vlada je sedaj uvidela, da ji od parlamenta ni pričakovati konkretnih predlogov za rešitev jezikovnega vprašanja in da mora sama pričeti delo. V to svrhu pa je pred vsem potrebno, da se izprazni miza. Treba je bilo odstraniti neštevilne jezikovne predloge, vse nujne in druge predloge, ministerske zatožnice in drugo ter tudi v predsedstvu napraviti prazen prostor. Zaključiti je bilo treba državni zbor. Sedaj skrbi vlada najprej, da sklene z Mažari nov nagodbeni provizorij. Ko bo rešena ta zadeva, prične grof Thun nova posvetovanja in pogajanja s parlamentarnimi strankami. Mej tem časom se pa v ministertvu za notranje zadeve pripravljajo novi načrti za splošen jezikovni zakon, ki se svojedobno predloži voditeljem posameznih strank. Potem bo pa vlada ne glede na izjavo za-

upnikov sklicala državni zbor in delovala nato, da pride v predsedstvo jeden zastopnik opozicije. Pričetkom zasedanja predloži grof Thun nov jezikovni načrt in odda temu primerno izjavo, v kateri se bo naglašalo, da hoče vlada sama voditi celo zadevo, ter da prosi vse stranke, naj mirno in trezno presoja predlogo. Ob enem predloži vlada zbornici nov nagodbeni provizorij. Ako pa tudi tedaj opozicija onemogoči vsako delo, potem je usoda parlamenta zapečaten in 16. zasedanja ne bo doživel. Čas, v katerem se skliče državni zbor, je vsekako bližje, kot se splošno sodi. Najpozneje se snide državni zbor v mesecu oktobru.

Praški Nemci in jezikovni načrt. Povodom zadnjih razgovorov z ministerskim predsednikom grofom Thunom so nemški zaupniki raztrobili v svet, da namerava grof Thun v svojem načrtu praško mesto z okolico spremeniti v čisto češki jezikovni okraj. Akoravno se je resničnost tega poročila z merodajne strani zanikala z vso odločnostjo, vendar Nemci niso poprej mirovali, dokler ni društvo praških Nemcev poslalo grofu Thunu spomenico, v kateri ga z vso resnostjo svare pred takim korakom in dokazujejo, da Praga mora ostati i nadalje dvojezično mesto. Za to govori, pravijo, veliko število inteligentnih in premožnih nemških prebivalcev v Pragi, o nemškem značaju Prage priča nje zgodovina na vseh znanostnih poljih in kdo vé, kaj še vse. — Tudi ljudsko štetje tu ne sme odločevati, kajti češki nasprotnik bo že znal tako ravnati, da bo veliko število pristnih Nemcev proglasil za prebivalce češke narodnosti. Tako se dalje lamentuje v tej spomenici in govoriči o nemškem značaju Prage, mej tem ko vsakdo ve, da večjih pretiranosti ni zmožen nihče drugi, kakor zagrizen praški prusak.

Srbska skupščina vrlo deluje. Rešila je z malo izjemo vse vladne predloge, s katerimi se državni proračun znatno obremeni. Ko je bilo vse to rešeno, je kralj nenadoma zaključil zasedanje za leto 1897 in ob enem otvoril zasedanje za letošnje leto. S to odredbo je vrlo prevaril skupščinarje. Vladi je namreč sedaj mogoče vstaviti v novi proračun, ki pride še le sedaj v razpravo, vse večje svote, ki jih je skupščina načelno že odobrila, in toraj nima več strahu, da bi skupščina črtala večje postavke v proračunu, ker bi s tem bila sama sebi v obraz. Kar je prvotno odobrila, bo morala potrditi tudi v skupnem budgetu.

Socijalna demokracija v Nemčiji. Zadnje splošne državnozbornske volitve so pokazale, da se socijalistični nauki vedno bolj razširjajo mej protestanti v Nemčiji, nasprotno pa je vse delovanje socijalno-demokratskega vodstva mej katolički skoro popolno brezuspešno. To je resnica in v tej resnici tiči ob enem že tudi vzrok, zakaj socijalizem mej protestanti tako napreduje. Tega pa noče spoznati protestantska vlada v Berlinu, marveč stika po vzrokih povsod drugje. Prve dni tega meseca je minister Recke izdal zopet ukaz, v katerem se predstojnikom političnih oblastev zabičava, da morajo natančno poročati o vsem gibanju socijalne demokracije, o vzrokih povstanka, o njenih časnikih in sploh o vsem, kar se tiče socijalizma. Ali meni vlada tem potom priti do ključa, s katerim se bo uspešno zaprla pot socijalni demokraciji?

Pomnoženje angleške mornarice, kakor je je predlagal prvi angleški lord Goschen, je zelo razburilo nemške kroge. Jezi jih, da hoče imeti Anglija največjo mornarico izmed vseh evropskih velesil, dočim so mislili, da pomnoženega nemškega brodovja nihče ne prekosi. Vendar pa si tolažijo to jezo z namenom, ki ga ima bojda pomnoženje angleške mornarice. O tem namreč piše »Köln. Zeitg.« nastopno: Onostran kanala so dospeli do prepričanja, da je za Veliko Britanijo zelo velikega pomena, ako prekosi njeno brodovje po številu in po moči brodovje dveh drugih držav. Besede, s katerimi je lord Goschen utemeljeval nujno potrebo pomnoženja angleške mornarice, so velepomembne, posebno pa še besede, s katerimi se je oziral na nameravano pomnoženje ruskega brodovja. Gotovo je, da prevladuje v resnih, v bodočnost zročih krogih mnenje, da se izravna naravno nasprotje mej Rusijo in Anglijo le potom vojske in da ta dogodek ni več daleč. Ruski car 10. marca 1897 ni zastoj določil 200 milijon-

nov mark za napravo novih vojnih ladij ter postavil, da mora tudi Rusija biti pripravljena na dogodke v bližnji bodočnosti. Da se vrši taka eventualna vojska le na morju, je jasno ko beli dan. — Tako imenovani nemški list. Nemci pa pri tem pričakujejo še nekaj drugega. Znano jim je namreč, da sta zvezani Rusija in Francija, katera poslednja bi seveda morala na pomoč svojemu zavezniku. In kaj je Germanom ljubše, nego to, da zgrabijo francoskega sosedo v boj, kateremu žele kar največ škoditi. Toda njih veselje je najbrže še prezgodnje in kdo vé, kako bi se godilo Nemcem, ko bi slučajno le preveč vtikovali nos v rusko-francoske zadeve.

Krečansko vprašanje provzroča Turčiji velikanske skrbi. Z največjo nejevoljo opazuje sultan, kako gospodarijo na otoku evropski admirali v zvezi z narodnim odborom, ne da bi povprašali za svet pravega lastnika te zemlje. Najhuje pa ga je zadela vest, da admirali ne dovolijo vstopa na Kreto sultanovim vojakom. Takoj je doposlal vsem velesilam najodločnejši ugovor proti temu »nečuvenemu« koraku samooblastnih admiralov. Toda vse ugovarjanje je bilo zaman. Velesile, tudi Avstro-Ogerska in Nemčija, ki dejanjsko več ne sodelujeta pri pacifikaciji otoka Krete, so odobrile postopanje admiralov. V imenu vseh interesovanih držav je odgovorila sultanu nemška vlada ter mu svetovala, naj se le pokori sklepom evropskih admiralov in zadovolji s samim protestom, ako se hoče izogniti neljubim posledicam. To je dovolj jasno povedano. Sultan naj sam sebi pripiše, ako bo še nadalje skušal utihotapiti svoje vojake na otok in ako ga potem zadene zaslužena kazen.

Tedenski koledar.

Nedelja, 31. julija: 9. pobink. evang.: Jezus joka nad Jeruzalemom. Luk. 19. Ignacij Lojol. — Ponedeljek, 1. avgusta: Vezi sv. Petra. — Torek, 2. avgusta: Porcijunkula, Alfonz Lig. — Sreda, 3. avgusta: Najdba sv. Stefana. — Četrtek, 4. avgusta: Dominik sp. — Petek, 5. avgusta: Marija D. Snežnica. — Sobota, 6. avgusta: Spremen. Gosp. na gori. — Solnce izide 5. avgusta ob 4. uri 53 min., zaide pa ob 7. uri 19 m. — Lunin spremen: Ščip 2. avgusta ob 5. uri 27. min. zjutraj. — Dan se skrči v avgustu za 1 uro 28 m. — Musica sacra v nedeljo, 31. jul. v stolnici cerkvi velika maša ob 10. uri. Missa de ss. nomine Jesu zl. Rob. Kravčke, graduale Ant. Foerster, offertorium Utto Kornmüller. — V mestni župnijski cerkvi sv. Jakoba patrocinijska velika maša ob polu 10. uri: instrumentalna maša zl. V. E. Horak, graduale in ofertorij za dva zbora zl. M. Brozig.

Dnevne novice.

V Ljubljani, 30. julija.

(Premilostni knez in škof) se je odpeljal danes opoldne z vlakom na birmovanje v Tržič. — V Ljubljano se povrne ponedeljek popoldne.

(Shod za vrhniški okraj) boče v nedeljo 7. avgusta ob 3. uri popoldne na Vrhnikih v »Rokodelskem Domu«. Priredijo ga g. deželni poslanec Gabrijel Jelovšek in gg. državna poslanca dr. Jan. Ev. Krek in svetnik Ivan Vencajz.

(Iz c. kr. mestnega šolskega sveta.) O redni seji c. kr. mestnega šolskega sveta, katera se je vršila dne 22. t. m., smo prejeli nastopno poročilo: Potem ko predsednik proglasi sklepčnost, poroča zapisnikar o kurentnih stvareh in pove, kako so bile rešene, kar se soglasno vzame na znanje. Sklene se, obrniti se do tukajšnje trdke Ign. pl. Kleinmayr & Fed. Bambergove in pa do knezoškofijstva s pismeno prošnjo, da za svoje založne knjige, ki se na tukajšnjih šolah rabijo, dovolita iste poboljške, kakor jih dovoljujejo druga založništva za svoje knjige. Učitelju Fr. Schifferju na mestni nemški deški petrazrednici se pripozna od 1. dne junija t. l. druga starostna doklada letnih 40 gld. Na znanje se vzemo letna poročila c. kr. okrajnih šolskih nadzornikov profesorjev Frana Levca o nadzorovanju mestne dekl. osemrazrednice, druge mestne deške petrazrednice in zasebne deške 4razr. v Marijanišču, ter Iv. Bende o nadzorovanju mestne nemške deške petrazrednice, zas. deške štirirazr. nemškega šolskega društva,

zasebne dekliške osemrazrednice v Huthovem zavodu in zasebne notranje dekliške meščanske šole v uršulinskem konventu. Sprejmo se vsi v teh poročilih stavljeni nasveti in sklene se, da je vsa omenjena poročila predložiti visokemu c. kr. deželnemu šolskemu svetu v končno odobrenje. Na znanje se vzame poročilo c. kr. okrajnega šolskega nadzornika profesorja Ivana Bende o letošnji okr. učiteljski konferenciji za nemške ljudske in meščanske šole, ki se v končno odobrenje predloži visokemu c. kr. deželnemu šolskemu svetu. Reši se več prošenj za izpust iz vsakdanje šole in sklene se, odpustiti ono pomožno učiteljstvo, kateremu je s preteklim šolskim letom potekla službena doba.

(C. kr. obrtne strokovne šole.) strokovna šola za obdelovanje lesa in strokovna šola za umetno vezenje in čipkarstvo v Ljubljani, so z današnjim dnem končale pouk in sklenile šolsko leto 1897/98. Ker izide letos šolsko »Izvestje« izjemoma pozneje, smo dobili o zavodu naslednje podatke: Na obeh šolah, ki stojita pod skupnim vodstvom ravnatelja Ivana Šubica, je poučevalo 17 učnih močij, med temi dva vnauja pomožna učitelja za vero nauk. Jeden učitelj je prideljen kot vodja od nemškega »Schulvereina« vzdržavani strokovni šoli v Kočevji. Šola za obdelovanje lesa je imela naslednje oddelke: Za figuralno podobarstvo s posebnim ozirom na cerkvene potrebe, ščine, za rezbarstvo, za strugarstvo, za pohištveno in stavbeno mizarstvo, za pletarstvo in končno javno risarsko šolo. Dekliški zavod pa je obsegal oddelke za umetno vezenje, za šivanje in za pletenje čipk, ter posebni tečaj za absolventinje. Moških učencev je bilo 77 rednih, 14 hospitantov in 103 obiskovalci javne risarske šole, tedaj skupaj 194. Učni uspeh je bil samo pri 3 učencih nezadosten in 5 učencev je dobilo ponavljavni izpit. Četrty letnik je dovršilo 9 učencev (7 mizarjev, 1 rezbar, 1 figuralni podobar), izmed katerih so vsi dobili izpričevalo vzposobljenosti. Po materinem jeziku je bilo 184 Slovencev, 6 Nemcev, 3 Hrvatje in 1 Italijan, po veri vsi katolički. Na strokovni šoli za umetno vezenje je bilo vpisanih 90 obiskovalk, med temi 68 rednih učenk. Razven 3 so vse dobile ugodna izpričevala. Jedna učenka je bila židinja, vse druge pa katoliške vere. — Z minolim šolskim letom je zavod dokončal deseto leto svojega obstanka, ob enem pa tudi došel do največjega števila učencev in učenk, tako da spada sedaj med najbolj obiskovane zavode te vrste v našem cesarstvu. Prihodnje šolsko leto se prične dne 19. septembra; vpisovanje pa se vrši za nove učence in učenke dne 16. septembra, za stare učence dne 17. septembra. Pri vstopu je treba dokazati, da je dotični star 14 let in da je ugodno dovršil ljudsko šolo. V pletarski oddelku, na katerega posebno opozarjamo, se vsprejemajo tudi deklice. Tu traja pouk le 1 do 2 leti, dočim je učna doba na drugih oddelkih štiriletna. Ubožni učenci imajo upanje, da dobe razne ustanove in podpore, katerih je bilo v minolem šolskem letu 3690 gld. Vsa potrebna pojasnila daje drage volje ravnateljstvo (Virantova hiša, I. nadstropje).

(Osebnosti.) Na Bled se je pripeljal ter se v hotelu pri Mallnerju nastanil grof M. Hunyady tajni svetnik in član ogerske zbornice magnatov. — Tržaški namestnik grof Goëss se je včeraj iz Gorice vrnil v Trst. — V Slov. Gradcu je umrl davkar I. Stergar. — V Celju se je pripeljal »slavni« držav. posl. H. K. Wolf.

(Duhovne vaje za gg. učiteljice.) Predstojništvo uršulinskega samostana v Ljubljani ustreza tudi letos kakor navadno željam gg. učiteljic, katere bi se rade udeležile duhovnih vaj. Te se bodo vršile letos od 28. avgusta do 1. septembra. Gospodicihine, ki želijo udeležiti se, naj se oglasijo ustno ali pismeno vsaj do 27. avgusta. Drugi ali celo tretji dan pobožnosti ni več dovoljeno vstopiti.

(Poštna zveza Bloke-Vel. Lašče.) S 1. avgustom prične se vožna pošta iz Vel. Lašče na Bloke, oziroma v Novo Vas. Voz bode odhajal po prihodu ljubljanskega vlaka ob 9. uri dopoldne iz Vel. Lašče na Bloke ter se vračal ob 3. uri popoldne, torej pravočasno do večernega vlaka v Ljubljano. Vožna cena za osebo 60 kr.

(Šolska poročila.) Štirirazredno ljudsko šolo v Št. Vidu nad Ljubljano je obiskovalo 169 deč-

kov in 189 deklic, skupaj 358 otrok; poleg tega pa še 126 dečkov in deklic ponavljalno šolo. — Obrtno-nadaljevalno šolo je obiskavalo v dveh tečajih 136 obrtniških vajencev. Z ljudsko šolo sta v zvezi tudi kmetijska in pevška šola. Letno poročilo objavlja na prvem mestu črtice iz šolske kronike. — V četrtek dne 28. t. m. je bil sklep šole pri č.č. šolskih sestrah v Trnovem pri Il. Bistrici. Po sveti maši, katero je daroval vodja in katehet zavoda, v.č. g. dekan Vesel, vršile so se izkušnje v lepo okrašeni šolski dvorani. Navzočim starišem gojenk je točno odgovarjanje močno ugajalo in na-nje kakor na vse navzoče — med temi je bilo tudi nekaj odličnih strokovnjakov-pedagogov — napravilo lep vtis. Poleg učnih in potrebnih predmetov se bavijo pridno s petjem in glasbo, tako da se je neki profesor z ozirom na ves poduk v šoli izrazil, da storé č.č. šolske sestre več, kakor je treba. Saj o tem priča tudi pohvala visokoč. deželnega šolskega predsednika. Bog daj temu zavodu obilo blagoslova. — Štirirazredno ljudsko šolo v Krškem je koncem leta obiskavalo 87 dečkov in 104 deklice; za višji razred je vrlo sposobnih 11 + 22, sposobnih 49 + 56, ne-sposobnih 27 + 26. Na obrtni nadaljevalni šoli je bilo koncem leta 33 obrtniških vajencev. Šolsko leto se prične na ljudski šoli 16. sept., na obrtni šoli 2. oktobra.

(Cesarjeva petdesetletnica.) Z Ovsiš nam pišejo: V sredo dne 27. t. m. je imela naša šolska mladina prelep praznik, kateri ji ostane v trajnem spominu. Praznovali smo namreč na izreden način petdesetletnico našega ljubljenege vladarja. Ob pol sedmih zjutraj se je zbralo v šolskem poslopju nad 80 otrok; od tu so odkorakali pod vodstvom šolskega voditelja gospoda Ivana Kalana proti župnišču, kjer se pridruži veseli mladini veleč. gosp. župnik. Na Podnartu pa v zradosti s svojim pristopom vso mladino krajni šolski nadzornik in državni poslanec gospod Josip Pogačnik. Odtod se je pomikala dolga vrsta proti Brezju. Praznovanje smo pričeli s sveto mašo, pri kateri smo molili za blagor presvetlega cesarja. Po sv. maši pa smo šli v lične prostore gospoda Finžgarja. Tu sta preskrbela obilni družini zajutrek velika prijatelja mladine, veleč. gospod župnik ovsiški in gospod poslanec. Po zajutreku so se otroci igrali do poludneva. Potem so zopet sedli k dobro obloženim mizam. Po kosilu pa gospod poslanec pojasni v poljudnih, otrokom umljivih besedah pomen tega dne in povabi vse, da trikrat zakličejo »slava« presvetlemu cesarju. Brž na to da gospod učitelj znamenje in 80 mladih grl je pelo cesarsko himno. Na to se je vrstila pesmica za pesmico in veselja ni bilo konca. Prav iznenadi pa otroke glas, da se prične »velika dirka«. Otroci so prav dobro tekali za stavo in razdelilo se je 11 daril. Po dirki smo šli še enkrat v cerkev in potem domov. Komaj pa pridemo na Podnart, nas že pričakuje blagorodna gospa Pogačnikova s polnimi rokami. Otroci se zbero »pod lipo« in prijazna gospa prične deliti mej vesele otroke razne darove, pri katerem delu sta ji prav ljubeznjivo pomagala sinčka Joško in Branko. Skoro v mraku smo se razšli. To je bil zares dan, ko smo imeli priliko videti, kako je treba pridobiti srca. Zato še enkrat presrčna zahvala blagorodni gospej Pogačnikovi, gospodu poslancu in velečastitemu gospodu župniku. Bog plačaj!

(Iz Šturija pri Vipavi) Prepričani smo bili, da ne bode molčala straničica zdajnega našega županstva na »Slovenčev« dopis iz naše občine, tičoč se bližnjih občinskih volitev, saj vsi vemo, da hoče naše sl. županstvo vselej in povsod vse prav imeti. Kdo bi mu hotel kaliti to veselje? Pravijo, da je omenjena straničica odgovorila v »Slovenskem Narodu« in britko tožila o obrekovanju in lažeh, ki se baje trosijo o nji. Toda omeniti nam je takoj v početku, da je bil »Slovenčev« dopis do pičice resničen! Naj je »Slovenčev« dopisnik v obč. zastopu ali ne, vendar je res, da je okr. glavarstvo že pred mesecem dni izdalo nalog, naj slavno županstvo razpiše nove volitve in na ogled izpostavi že davno sestavljen imenik volivcev. Ker sl. županstvo ne ve pravne razloga, zakaj odlašati volitve, je vsekako opravičena sumnja, da se gre za strankarske koristi, sumnja, ki jo potrjujejo različna dejanja omenjene klike. Čemu protipostavno odlašati volitve? »Slovenčev« dopisnik je mimogrede tudi namignil, da poznavanje zakonov ni najboljša stran

našega županstva. Zdaj pa je sl. županstvo pokazalo poleg nevednosti tudi veliko trmoglavost, ki hoče imeti vselej prav, tudi če je njega trma v očitnem navskrižju z jasnimi zakoni. Ako sl. županstvo ne pozna § 19. obč. volilnega reda, kar je vsekako žalostno, naj bi šlo vsaj se poučit v zakonik, kjer stoji razločno, naj se volitve tako vrše, da prične novi zastop delati takoj, ko izteko leta prejšnjega zastopa. Vsi drugi izgovori so jalovi! — V interesu dobre stvari in javne morale opozarjamo sl. županstvo in njega trabante, da so za vselej minili oni časi, ko se je v Šturiju volilo pod silnim pritiskom, ko so nekaterniki celo zlorabljali svojo oblast in grozili volivcem na vse mogoče in nemogoče načine, da so zanje glasovali. Volivci naj volijo prosto in svobodno, izkažejo naj zaupanje, komur hočejo! Kdor bo hotel spet protizakonito vplivati na volivce, naznanili ga bomo brezobzirno višji pol. oblasti, da končno vendar preneha pri nas ta uprav turški terorizem. Štured.

(Močnikova slavnost) Dne 10. avgusta bodo odkrili spominsko ploščo rajnemu zaslužnemu učitelju Mateju Močniku v Zalogu v kamniškem okraju. Vspored: 1. Ob 10. uri sv. maša v Zalogu. 2. Odkritje spominske plošče; petje vodi g. nadučitelj I. Toman; slavnostni govor govori gosp. Jos. Ciperle z Dunaja. 3. Skupno kosilo pri gosp. Ant. Mejaču v Komendi.

(Glasbena Matica v Novem Mestu.) Z ozirom na doposlano nam poročilo o pouku glasbene šole v Novem Mestu, objavljeno dne 23. t. mes., smo prejeli od šolskega upravnništva naslednje pojasnilo: Pouk na tukajšnji glasbeni šoli vrši se na ravno tak način, kakor oni na glavnem zavodu v Ljubljani, da, pouk v petju in glasbeni teoriji je bil tu po spolih ločen, kar pa v Ljubljani pri manjših gojencih ni. Samo vaje za javni nastop mešanega zbora so bile skupne, kakor morajo biti tudi za vsako petje. V oddelku za manjše pevke so se pele sploh le otroške pesmice, v onem za večje pevke so se tudi one, ki so se potem proizvajale v koncertih, med temi nekaj slovenskih narodnih, harmonizovanih po Mateju Hubadu. Vse te pesmi so pele jednake gojenke v ljubljanskih in dunajskih koncertih, in sicer niso bile iste gojenke učenke le srednjih šol, temveč tudi nižjih mestnih in nunskih šol. Ako pa vzlic temu kdo opazi pri našem pouku, bodisi v tem ali onem oziru kak nedostatek, naj ga blagovoli javno in odkrito naznaniti šolskemu upravnistvu, ki mu bode za to jako hvaležno.

(Relief ali pridvižni zemljevid vojvodine Kranjske.) Po mnogih planinskih in krajskih fotografijah znani Lergetporer, fotograf v Bledu izdeluje na stroške kranjskega deželnega odbora večji pridvižni zemljevid vojvodine Kranjske v merilu 1:25.000. Ta znameniti zemljevid bode sestavljen iz več delov in izdelan po fotografičnem posnetku izvirnih zemljepisnih nariskov posameznih delov vojvodine Kranjske, katere je narisal vojni zemljepisni zavod na Dunaju v merilu 1:25.000. Doslej je izdelanih 16 delov tega velikanskega reliefa. Že pred nekaterimi leti je izdelal Lergetporer pridvižni zemljevid »Grintavcev« ali »Kamniško-solčavskih planin«, kakor tudi pridvižni zemljevid Gorenjskih planin. Naslovljen je ta v muzeju shranjeni relief: »Izbuknjena podoba gorenjskih planin in sosednjih pokrajin Koroške dežele in gorenje Soške okolice«. Zlasti tuji turisti se zelo zanimljejo za te pridvižne zemljevide v deželnem muzeju v Ljubljani in jih ne morejo prehvaliti. Pl. V.

(Važno tržaško vprašanje.) Nedavno je sklical tržaški namestnik grof Goess 50 tržaških bogatašev, da se posvetuje z njimi radi gradbe železnice na zobe iz Trsta na Opčino. Mej temi zborovalci, — večina seveda židov — je bilo kakih 15 taci, ki bi lahko za zabavo zidali omenjeno železnico. Podpisali so že svoto 450 tisoč gld.; akcije se izdajo baje v kratkem. To vprašanje je eminentne važnosti v gospodarskem in političnem oziru za tržaške Slovence, ker nastane nevarnost za gorenjo okolico. Okolica bode potem toliko bolj pristopna tržaški gospodi, razni bogataši bodo začeli nakupovati ondi svet, zidati letovišča itd. Pravico do tega sveta si prisvaja tržaški magistrat. Vender pa je ta svet pravna last okoličanskih kmetovalcev, na katerih je ležeče, da se ta svet prej ko prej razdeli in ne dopusti, da bi magistrat razpolagal po svoje s tem svetom. In magistrat hoče čim preje postati pravi lastnik. Nujno je toraj, da se

ta svet razdeli med kmetovalce, ob enem pa da se skrbi za to, da kmetovalci potem ne prodajo svojih deležev židom ali sploh našim političnim nasprotnikom, ki v tej zadevi vidijo novo sredstvo za polasčenje slovenske okolice. Naj bi se osnoval kakov narodni konsorcij, ki bi onemogočil pokupovanje tega važnega zemljišča od strani naših političnih nasprotnikov. Stvar je vredna resnega pomisleka.

(Književnost.) Izvestij muzejskega društva za Kranjsko je izšel 3. sešitek. Vsebina: I. Dr. Fr. Kos: Iz zgodovine Jugoslovanov v šestem stoletju po Kr. 2. P. pl. Radics: Tri zgodovinske pesmi v slovenskem jeziku. 3. Mali zapiski. — Nemških »Mittheilungen« je izšel 3. sešitek. Vsebina: 1. Das Klima von Krain, prof. Seidel. 2. Aus dem Weichselburger Stadtarchive, K. Črnologar. Ob enem s tem sešitkom je muzejsko društvo izdalo obširen »Repertorium zur 50-jährigen Geschichtschreibung Krains 1848—1898«. Sostavil prof. dr. Gratzy.

(Zopet nova.) V namestniški palači v Trstu se izogibajo na vse mogoče načine slovenskemu in hrvatskemu uradovanju in hočejo prisiliti duhovščino, da mora sprejemati in reševati italijanske in še celo nemške dopise. Škofijskemu ordinarijatu je namestništvo poslalo poziv, da, ker se duhovniki po nekod branijo sprejemati in reševati italijanske in nemške dopise, naj ordinarijat jim zaukaže, da imajo to storiti v prihodnje, ker župni uradi nimajo ničesar predpisavati državi. Torej blaženo italijanščino vsiljujejo povsodi, kjer le morejo, in še celo nemščino, ki v Primorju niti deželni jezik ni.

(Ruske zastave) so vihrale po vsej soški dolini, ko je šel mimo namestnik grof Goess. Tako pišejo lahonski listi, ki trdijo, da teh zastav je bila večina. A te zastave so slovenske belo-modro-rude, a za Lahone jako bodeče.

(C. kr. strokovna šola v Idriji) za keklanje čipek je imela koncem šolskega leta v dveh oddelkih 75 rednih učenk in 21 hospitantinj.

(Sklep šolskega leta in cesarjeva petdesetletnica.) Z Ježice se nam poroča: Naša šola je praznovala sklep šolskega leta, ob enem pa tudi slavnost 50 letnega vladanja Nj. Veličanstva presvetlega cesarja dne 27. julija t. l. Ob 8. uri zbrala se je šolska mladina pred okrašenim šolskim poslopjem ter korakala med zvonjenjem v cerkev. Sv. mašo je daroval domači veleč. gosp. župnik Simon Zupan, pri kateri so domači pevci svojo nalogo dobro rešili. Po končanem sv. opravilu šla je šolska mladina v šolsko sobo, katera je bila ta dan zelo ozaljšana s cveticami in zastavami. Tu ji pojasni gosp. župnik pomen svečanosti današnjega dne. Potem zapoje šolska mladina cesarsko in več drugih narodnih pesmij. Pridni učenci in učenke so bili pohvaljeni in obdarovani z raznimi knjigami. Slavnosti so se udeležili vsi udje krajnega šolskega sveta in gosp. župan Ivan Pečnik. Po končanem slavnosti v šoli gre še šolska mladina, spremljana od gosp. učitelja med pokanjem topičev na vrt gosp. kraj. šol. predsednika Antona Vilfana, kateri je bil ozaljšan s cesarskimi in slovenskimi zastavami. Na primernem prostoru je bila ovenčana cesarska podoba. Pred to se zberó učenci in učenke ter zapoje cesarsko in več drugih pesmij, pripovedovali so tudi iz cesarjevega življenja razne dogodke in deklamovali. Zapojejo še enkrat cesarsko pesem in nato zasedejo mize, katere so bile obložene z belim kruhom in svežim pivom. Vsem udom krajnega šolskega sveta je ugajalo vedenje naše šolske mladine, posebno pa to, da so nekateri znali dobro pripovedovati iz življenja presvetlega cesarja, in zato jih je obdaroval z lepimi, novimi kronami. Da se je jubilejska slavnost, ki bode odraslim in šolski mladini v trajnem spominu, praznovala, je zasluga za šolo vnetega g. župnika Simona Zupana in g. predsednika krajnega šolskega sveta Antona Vilfana.

(Družba sv. Cirila in Metoda za Istro) je imela redno glavno skupščino dne 25. t. m. v Opatiji. Predsedoval je dr. Dinko Vitezić. Zadnje leto je družba imela 7405 gld. dohodkov in 2870 gld. stroškov.

(V Rojanu) pri Trstu je bil na praznik sv. Mohorja in Fortunata običajni cerkveni spreved, pri katerem je bilo tamošnje pevsko društvo »Zarija«. To petje pa je hotel nekdo preprečiti, rekoč: »Med mojim sprevedom »Zarija« ne bo

pela«. In vendar je pela in še prav krasno. Pač pa se je dotičniku posrečilo doseči, da »Zarija« več ne poje v cerkvi. Ali morda zaradi laških »signorov in don« iz Trsta?

(Tržaškemu namestniku treba informacij!) Ob potovanju po kanalski dolini se je izrazil tržaški namestnik proti neki deputaciji, naj bi Slovenci prisilili svoje poslance na Goriškem, da gredo v deželni zbor delat. Iz tega odgovora je razvidno, da grof Goess morda še ne pozna pravih vzrokov, vsled katerih so slovenski poslanci izstopili iz goriškega deželnega zbora. Naši poslanci bi gotovo rajše delali, nego od strani opazovali. Zato je pač treba informacij.

(Grdi obrekevalci.) Neki hrvatski renegat se od časa do časa poslužuje poreške »Istrie«, da blati svoj lastni narod pred svetom. Tako je zopet pisal ta uskok, da nameravajo obdržavati hrvatski učitelji Istre sodružno s slovenskimi v Ljubljani — politični sestanek. Na tak način bi najbrže dobro plačani Judež rad škodoval svojim tovarišem v Istri z ovajanjem. Saj mu je dobro znano, da je sestanek učiteljev v Ljubljani strogo patrijotičen in pedagoški. Seveda bi izdajska šleva rad slišal, da bi slovenski in hrvatski učitelji zborovali v — italijanskem jeziku in pospeševali na svojih rodni tleh italijansko in nemško kulturo. Kaj pa delajo učitelji »Lege« in »Schulvereine«? Ali je toraj dovoljeno njim vse in našim vzgojiteljem slovenske dece pa nič? Seveda tako bi menda hotele izvestne glave iz tabora laških in nemških izdajic.

(Iredenta in kmetijstvo.) Iz tržaške okolice nam poročajo: Tržaška laška kmetijska družba »Societa agraria triestina«, ki pa je vse drugo, nego kmetijska družba, je v teh dneh delila državna darila onim okoličanom, ki so zboljšavali pašnike na pustih kraških tleh. Vlada je tej lepi družbi dala na razpolago v navedeni namen 800 gl. Kako pa je družba delala s tem denarjem, o tem bi mogli katero reči. Znano je, da so dobivali »kmetovalci«, ki sploh ne spadajo v kategorijo kmeta, lepe nagrade za nič in zopet nič, samo za to, ker so narodne izdajice in italijanaški privrženci, nasproti pa so bili pridni, a zvesti slovenski kmetje jako slabo in neprimerno obdarjeni. Ali se to spodobi? Ali je bil denar namenjen za politične nagrade? Zakaj ne pogleda slavna vlada na Dunaju vsaj nekoliko na prste italijanski družbi?

(V Pulju) je te dni g. A. Gabersček iz Gorice odprl »Narodno tiskarno«.

(Razpisane) so sledeče župnije v ljubljanski škofiji do 18. avgusta t. l.: Vrabče, Podkraj, Studenec, Št. Jošt pri Vrhniki, Ambrus, Prežganje in Rovte nad Jesenicami. — Prošnje za Studenec, Ambrus in Prežganje naj se sestavijo na c. kr. deželno vlado, prošnje za Št. Jošt na stolni kapitelj v Ljubljani (ne na vlado), prošnje za Vrabče in Podkraj na škofijstvo ljubljansko, za Rovte nad Jesenicami pa na kranjsko industrijsko družbo kot lastnico fužin na Savi.

(Razpis dražb) Vsled poročila, katero je c. kr. trgovinsko ministerstvo poslalo trgovski in obrtniški zbornici, se bode dne 10. avgusta t. l. vršila v poslopju kr. rumun. vojnega ministerstva javna dražba zaradi dobave 6028 m rujavega platna 1 m širokega za nosilnice, 11.420 m pasov, 5900 majhnih in 76 velikih zapon in 11.526 zarezanih železnih vijakov z okroglo glavo. Nadalje poroča imenovano ministerstvo, da so se dražbene razprave morske uprave v Speciji v pokritje potreščin za l. 1898/99 v drugič razpisale, in sicer: za naftin (zaostanek petroleja) na 5. avgusta t. l. smrekov les v deblih, deskah in tramovih na dan 8. avgusta in jadranski jelov les v deskah in raznih kosih na 3. avgusta t. l. Posebni pogoji se poizvedo pri kr. morskem ministerstvu v Rimu ali pa pri ladjestavnih ravnateljstvih v Speciji in Benetkah. O množini in vrednosti razpisanih predmetov daje pojasnilo tudi trgovska in obrtniška zbornica.

(Nekateri izrekli o židih.) Bismarck je rekel: »Nimamo opraviti z Makabejci nekdanjih časov, ne z židi prihodnosti, marveč z židi sedanjosti. Židje nimajo prave domovine, imajo nekaj kosmopolitičnega, so nomadje. Njih domovina je Sijon, Jeruzalem.« Dr. M. Luter: »Židje drže nas kristijane v naših krajih v ječi; mi se trudimo v potu svojega obraza, oni sedé za pečjo, postopajo in

dobro živijo od naših žuljev. Ko so se pa nas in našega imetja polastili, zasmehujejo nas. Ne verjemi lisici, ne židovi prisegi.« Cesar Viljem: »Želel bi, da se najde pero, ki bi pisalo zgolj resnico, isto pero bi dal vsem židovskim časnikarjem.« Friderik Veliki: »Ukazujemo, da se po moči odstranijo hudobni in neznatni židje iz malih mest, posebno onih, ki leže bolj v sredi, kjer so židje nepotrebni in zelo škodljivi.« Napoleon I.: »Z židi se mora postopati kot s posebnim ljudstvom, ne pa kot z versko sekto. Židje so roparski vitezi nove dobe. Postopati se mora z njimi državnopravno, nikakor pa ne civilno-pravno.« Herder: »Tako zvano izvoljeno ljudstvo je od stoletij sem zajedalka na drugih narodih. Rod je, ki hinavsko zatira, ki ne hrepeni po lastni časti, stanovanjem in domovini.« Fichte: »Skoraj v vseh pokrajinah Evrope se razprostira mogočna, sovražna država, katera je v vednem boju z drugimi državami in grozno zatira občane, židovstvo je.« R. Wagner: »Žid je plastičen demon človeškega prepada.«

(Mac Kinley in admiral Watson.) Predsednik Zjedinjenih držav ima pred seboj velik svetoven zemljevid. Poleg njega stoji prvi ameriški admiral Watson. Razgovarjata se o najnovejših dogodkih z bojišča. Predsednik: »Pri Antilih sedaj nimamo nič več opravka, ljubi admiral. Vse španske naselbine so ali bodo v kratkem v naši oblasti. Treba iti kam drugam«. — Admiral: »Kam?« — Preds.: »Kazoj proti vzhodu: »V Evropo«. — Admiral: »Dobro«. — Preds.: »Koliko časa potrebujete v Sredozemsko morje?« — Admiral naglo: »Devet dni, osem ur, 31 min. in sedem sekund«. — Preds.: »Tega mnenja sem tudi jaz. Kdaj menite dospeti pred Gibraltar?« — Admiral: »19. julija ob 12. uri 50 min. pop.« — Preds.: »Katero lukso si moramo po Vašem mnenju najprej osvojiti, da se lahko izkrcajo naše čete?« — Admiral: »Kartagena, nekaj korakov od Gibraltarja«. — Preds.: »Tje dospete 30. julija?« — Admiral: »Da, 30. zvečer«. — Preds.: »Kako daleč je iz Kartagene v Madrid?« — Admiral: »Sto in šestdeset milj in nekaj korakov«. — Preds.: »In zato se potrebuje?« — Admiral: »Računati moramo 14 dni, ker se bodo Španci skušali braniti!« — Preds.: »Dobro, kdaj bo naša armada v Madridu?« — Admiral: »16. ali 17. avgusta«. — Preds.: »Dobro, dobro, ljubi admiral! Lepa dežela ta le Španija! To bo krasna naselbina v Evropi!«

(Kratko ime.) V Walesu leži vas, ki ima gotovo najdaljše ime na svetu; ime te vasi je: Llanfairpwllgwyngyllgogerychwyrudibrayllandsilligogoch. Vas, ki ima tako dolgo in veliko ime, je jako majhna.

(Sejmi po Slovenskem od 1. do 6. avgusta.) Na Kranjskem: 1. v Novem Mestu, Kostanjevici, Lukovcu, Šmartnu pri Litiji, Telčah, Kranju, Vinici in Osilnici; 2. v Dolu; 4. v Črnomlju; 5. na Gori pri Ribnici, v Krašnji, Dolih, na Vidmu in v Vrhovcu. — Na slov. Štajerskem: 1. v Konjicah, Dobu pri Hrastniku; 2. pri sv. Lenartu; 3. na Ptujem; 5. v Trbovljah, Ptuju, Loki, Lemberku. — Na Koroškem: 5. v Črni pri Pliberku. — Na Primorskem: 1. v Dutovljah; 2. v Pazinu, Hrpevljah; 4. v Gorici; 5. do 29. v Vidmu.

Društva.

(Prvo ljubljansko kolesarsko društvo) izleti jutri v Kranj, od koder gredo udeleženci peš na Cofišče. Sestanek ob 1/2. uri popoldne na sv. Jakoba trgu.

Telefonična in brzojavna poročila.

Tržič, 30. julija. Za škofov vsprejem so velike priprave, vse v zelenju, v slovenskih, avstrijskih, cerkvenih zastavah, samo župan Mally rešuje nemštvo s frankfurtarco in pozdravom na slavlolu: Willkommen!

Dunaj, 30. julija. Govori se, da se ministerstvo preosnuje in da odstopita železniški minister Wittek in trgovinski minister Bärnreither.

Zader, 30. julija. V Trilju so čutili poslednje dni zopet nekaj potresnih sunkov. Jeden mej temi je bil zelo močan.

Jaslo, 30. julija. Sodišče je obsodilo včeraj radi izgredev zopet šest kmetov v zapor od 3 tednov do 6 mesecev.

Budimpešta, 30. julija. »Magyarország« poroča, da se pripravlja velika kriza. Za Ogersko pa je merodajen le zakon, za Avstrijo volja cesarjeva. Ogerska more le z ustavno Avstrijo ostati v zvezi, toda vodstvo armade in skupnih financ ostane prejšnje, zato je mogoče, da tudi na Ogerskem preneha ustava. Baron Banffy je nekoč rekel v liberalnem klubu: »Ako odstopim, bil sem zadnji ustavni minister«.

Pariz, 30. julija. Francis Pressensè, vitez častne legije, je naznanil, da ne mara več nositi častnega reda.

Pariz, 30. julija. Preiskava proti Picquardu je pokazala, da bo potrebno pozvati pred sodišče še celo vrsto prič. Zagovornik Dreyfusov in Zole izjavlja, da prošnja Dreyfusove soproge za razveljavljenje razsodbe še ni rešena, vendar pa družina ne bo za zdaj storila nobenih novih korakov.

Vojska mej Spanijo in Ameriko.

Predsednik Zjedinjenih držav Mac Kinley je po dolgem obotavljanju in posvetovanju z ministri vendar le odgovoril na noto španske vlade, katero mu je posredno izročil francoski poslanik Cambon. Ako hoče Španija, da se sklene premirje in prično mirovna pogajanja, mora, tako se nekako glasi Mac Kinleyev odgovor, odobriti naslednje načelne pogoje: 1. Odstop otoka Portoriko Zjedinjenim državam severne Amerike; 2. Španija mora priznati neodvisnost Kube; 3. odstopiti Zjedinjenim državam ladronske otoke in 4. dovoliti Ameriki, da si na Filipinih ustanovi postajo za premog. O kaki vojni odškodnini v odgovoru ameriške vlade ni govora, glede filipinskega vprašanja pa se naglašja, da je reši svojedobno špansko-ameriška mešana komisija in ne, kakor se je poprej trdilo, angleško-ameriška. Pogoji so torej skoro popolno taki, kakor smo jih že poprej omenili, le o prepustitvi ladronskih otokov se do sedaj še ni govorilo. Ako Španija brezpogojno pritrdi tem predlogom, je nada, da se v malo dneh sklene premirje, sicer se bo pa nadaljevala vojska, dokler se Amerikani ne polaste otoka Portoriko.

Amerikani se za okupacijo tega otoka še mnogo bolj pripravljajo, kakor pa poprej za Kubo. Na raznih mestih se izkrcavajo ameriške čete, katerih končni cilj je San Juan. Vlada v Washingtonu meni, da bo po preteku 14 dni že vihrala v tem mestu ameriška zastava. To pa je seveda odvisno od tega, kako se bodo branili Španci, katerim načeljuje general Macias.

Madrid, 30. julija. Niti uradno, niti zasebno se ne potrjuje vest, ki jo objavljajo nekateri zunanji listi o kapitulaciji Manile. Res je le, da je položaj na Filipinih skrajno kritičen.

Pariz, 30. julija. »Temps« piše: Poročila iz San Juana javljajo, da je položaj Špancev na Portoriko zelo nepovoljen, ker so nezadostno oboroženi in se je bati, da se ne bodo mogli ustavljati ameriški premoči.

Washington, 30. julija. Reuterjev urad poroča, da se je že udalo mesto Ponce na otoku Portoriko.

Washington, 30. julija. General Miles brzojavlja iz Ponce na otoku Portoriko, da so se Španci umaknili z južnega dela otoka. Prebivalstvo je Amerikance navdušeno vsprejelo.

Newport News, 30. julija. Pod poveljstvom generala Brate je odšlo včeraj na Portoriko 119 častnikov in 5120 mož.

Newyork, 30. julija. Iz St. Thomasa se poroča, da so španski prostovoljci odrekli pokorščino svojim voditeljem pri Ponce na Portoriko ter se ne marajo skupno z redno armado boriti z Amerikanci.

 Splošno priznano
je kot najboljša odvajalna in prebavljivo sredstvo

Sagrada Malaga - vino.
Cena 1 vel. stekl. 1 glđ. 20 kr. Dobiti je v deželni lekarni pri Mariji Pomagaj M. Leustek v Ljubljani, 165 1 19
Resljeva cesta št. 1, poleg mesarskega mosta.
 Telefon šte. 68.

Meteorologično poročilo.

Višina nad morjem 3082 m.

Dan	Čas opa- zovanja	Stanje barometra v mm.	Tempera- tura po Celziju	Vetrovi	Nebo	Padačina v 24. urah
29	9 zvečer	730.3	17.8	sl. jzh.	oblačno	
30	7. zjutraj	732.7	13.8	sl. svzh.	del. oblak.	7.6
	2. popol.	732.4	21.5	sr. jvzh.	jasno	

Srednja večerajšnja temperatura 17.8°, za 2.0° pod normalom.
Po noči precej močna nevihta.

Najboljšo pitno vodo

pri epidemijski nevarnosti, v podobnih
slučajih že večkrat preskušeno, od zdravniških
(X.) avtoritet priznано, ima 1 52

MATTONIJEVE
GISSHÜBLER
najčistije lužne
KISELINE

Ta voda je popolnoma prosta organskih snovi
in daje posebno v krajih s sumljivo vodo iz vod-
njakov in vodovodov najugodnejšo pijačo.

Henrik Mattoni v Giesshübl Sauerbrunn.

Izvir: Giesshübl Sauerbrunn,
želez. postaja, zdravilno kopalnice pri Karlovi varh.
Prospekti zastoj in franko.

V Ljubljani se dobiva v vseh lekarnah, večjih spee-
rijskih prodajalnicah in trgovinah z jestvinami in vinom.

Svarilo.

Tem potom naznanjam, da sem že pred več
meseci odzvel zastopstvo gospodu Josipu
Bärnkopf in toraj on ni opravičen, sprejemati
naročila in denar v mojem imenu.

Teofil Kotykiewicz,

c. in kr. dvorni tovarnar harmonijev,
Dunaj, V., Straussengasse 18.

521 3-1

Uradne
in trgovske
KOVERTE
s firmo priporočila
KAT. TISKARNA
v Ljubljani.

100 do 300 gld.

na mesec lahko pošteno
zaslužiti sleherni ter povsod
brez zgube, ako hoče pro-
dajati postavno dopuščene
srečke in državna pisma.
Ponudbe na Ludevika
Oesterreicher, Budapest VIII,
Deutschgasse 8. 267 10-4
353 10-10

Ugoden postranski zaslužek

za krščanske trgovce, učitelje in uradnike je
zastopstvo „Unio catholica“.

Pojasnila daje pismeno in ustno ravnotejstvo
na Dunaju, I., Bäckerstrasse 14. 514 5-2

Lingarjeve F. M. Schmitt Lingarjeve
ulice št. 4 ulice št. 4

trgovina z norimberškim blagom
igračami in devocijonalijami

priporočila p. n. duhovščini svojo bogato zalogo

podobie za kolekturo

kakor tudi za druge jednake priložnosti po naj-
nižjih cenah. 516 3-2

Dobro sortirana zaloga
norimberškega blaga in igrač.

Naznanilo.

Opirajte se na priporočilo v „Škofjskem Listu“
št. II. t. l. ponudimo letošnje 663 24

izvrstno vino,

vsem prečast. gg. cerkvenim predstojnikom, pa tudi
drugim duhovnikom in kupecem po sledečih cenah:

1. Mašno vino hktl. od gld 31 do 33
2. Navadno namizno vino,
tudi zjamčene pristojnosti 28 „ 31

Večjim odjemalcem bodisi mašnih ali drugih
vin cene po dogovoru.

Zadruga postreže tudi s finimi dezertnimi
in buteljskimi vini.

Najmanjša kvantiteta pod 1, 2, je 56 litrov.
— Cene veljajo loco Postojna do preklica.

Registr. vipavska vinarska zadruga.

Za Marijine družbe!

Pri predstojništvu dekliške Mari-
jine družbe v Škofji Loki se dobiva:

1. Otrok Marijin,

opravilnik in obrednik za (mladeniške in de-
kliške) Marijine družbe. — Cena lično v platno
vezanemu izvodu 45 kr.

2. Najboljša mati,

molitvenik za kongreganiste in vse častivce
Marijine; v platnu z rdečo obrezo 45 kr.

3. Po Mariji k Jezusu!

obe zgoraj imenovani knjigi skupaj vezani —
v platnu 75 kr., v usnju z zlato obrezo
1 gld. 5 kr. 422 10-7

4. Posvečenje,

100 izvodov 1 gld.

Na korist kongregacijam pri obilnejših
naročilih družba-založiteljica navzve primerno
število izvodov. Tudi ista družba rada oskr-
buje sprejemnice in svetinje s slovenskim
besedilom.

Na drobno se dobivajo te knjižice tudi v
v prodajalnicah katol. tiskovnega društva
(preje Ničman, v Ljubljani, Kopitarjeve ulice 2).

Vkusna lv. Bonačeva vezava in nizka cena!

Lepa vsebina v čistem jeziku!

Lep tisk in priprava oblika!

Alojzij Večaj

izdelovalec pečij iz glinastih snovi

v Ljubljani, Opekarska cesta 61

preje Igriške ulice 15 30

priporočila lepo svojo zalogo

raznovrstnih pečij

od najpreprostejših do najfinjših, raznobarvne: rujave, zelene
bele, pri naročilih pa tudi drugačne barve. V zalogi ima tudi
kahljice za štedilnike, sploh razne glinaste izdelke.

Za svoje delo jamči leto dni. Cene so najnižje.

Novo ustanovljena in novourejena domača
stavbinska in umetna steklarija

trdke 503 46

Avg. Agnola v Ljubljani

Dunajska cesta 9, poleg „Figovec“

se priporočila prečast. duhovščini
in cerkvenim predstojništvom v
naročila za izdelovanje

cerkvenih oken in vrat vdelenih s ka-
tedralnim steklom ali s svincem obrob-
ljenim belim ali barvenim steklom,

s steklom z umetno
slikarjijo

vse strokovnjaško dobro, zjam-
čeno in trpežno izvršeno v lastni
delavnici, od najpreprostejšega do
najfinjšega dela. — Ob enem
opozarja na lepo svojo zalogo
vsakovrstnega

steklarskega blaga

kot so: porcelanasti predmeti, zr-
cala, steklo v ploščah, svetiljke, po-
dobe, okviri za podobe itd.

Prevzema vsa

stavbinska steklarska dela

in popravila po najnižji ceni.

Zarezano strešno opeko

(Strangfalz-Dachziegel)

prešano opeko za zid in navadno opeko za zid
ponujata po znatno znižanih cenah 227 19

Knez & Supančič

tovarna za opeko v Ljubljani.

Orožna tovarna Steyer

224 11

Nova vozna šola: Marije Terezije cesta.

Dobra delavnica za poprave.

Vsi pripadajoči predmeti.

„Waffen“-kolesa. „Opel“-kolesa.

Precizijski izdelki I. vrste.

Ustanovljeno leta 1870.

Izdelava perila
za gospode, gospé in otroke
na debelo in drobno.
Cena in blago brez konkurence.

Oskrbi cele oprave za neveste.

Oskrbi oprave za novorojenčke.

Za kroj brez graje in za točno postrežbo
jamči trdka

J. C Hamann

v Ljubljani,

ki s perilom oskrbuje mnogo o. in kr.
častnikov in o. in kr. mornarico.

Cenike slovenske, nemške, laške pošilja
na zahtevo brezplačno. 263 24-11

V najem se daje takoj

prodajalna

v Trubarjevi ulici pri šentjakobskem mostu.

Več se poizvè v hiši sami, II. nadstr., desno. (520 3-1)

J. SOKLIČ

v Ljubljani, Pod Trančo 1

priporočila osobito prečast. duhovščini in sl. občinstvu
v mestih in na deželi izborna svojo zalogo

cilindrov, mehkih in trdih
klobukov, 81 7
turistiskih klobukov, čepic,

lovnatih klobukov c. kr. dvornih
založnikov A. J. Pichler v Gradcu.

po raznovrstnih kakovosti blaga primerno nizkih cenah.

Prodá se ali zamenja z vilo ali manjšim posestvom
na Gorenjskem

gostilna s prenočišči

v Lescah na Gorenjskem poleg glavne ceste proti Bledu. Ista je izvrstno obiskovana, ima novo urejene lepe opravljene sobe za tujce, oziroma letovičarje, lepo prostorno za-se stoječo dvorano krasen, velik, senčnat vrt, dobro vpeljan fjakarski obrt, gospodarska poslopja in travnike.

Naslov poizvé se pri upravnistvu »Slovenca«. 517 3

Podpisana ima v zalogi najraznovrstnejše trpežno, krasno
**blago za bandera, baldahine, raznobarvne
plašče, kazule, pluviale, dalmatike, ve-
lume, albe, koretelje, prte itd**

sploh vse, kar se rabi v cerkvi pri službi božji. — Prevzema
tudi vezenje, prenovljenje stare obleke in vsa popra-
vila. — Izdeluje ročno in pošteno po najnižji ceni
bandera in vso drugo obleko.

Prečastite gospode prosim, da se blagovolé pri naročilih
ozirati na domačo trdko ter ne uvažujejo tujih trdk, dru-
štev in potujočih agentov.

Zagotavlja hitro in najpoštenjšo postrežbo in najnižjo
ceno, zatrjuje, da bode hvaležna tudi za najmanjše naročilo.

Najodličnejšim spoštovanjem se priporoča 81 52-26

Ana Hofbauer,

imejteljica zaloge cerkvene obleke, orodja in posode
v Ljubljani, Gledališke ulice 4.

Št. 8133.

492 3-3

Razpis.

Podpisani deželni odbor razpisuje sledeče

službe okrož. zdravnikov na Kranjskem:

1. V **Kočevski Reki** z letno plačo 800 gld.;
2. v **Velikih Laščah** z letno plačo 700 gld.

Prosilci za jedno teh služb pošljejo naj svoje prošnje podpisaneu
deželnemu odboru

do 15. avgusta 1898. leta

ter v njih dokažejo svojo starost, upravičenje do izvrševanja zdravniške
prakse, avstrijsko državljanstvo, fizično sposobnost, neomadeževano živ-
ljenje, dosedanje službovanje ter znanje slovenskega in nemškega jezika.
Oziralo se pa bode le na take prosilce, kateri so najmanj dve leti
že službovali v kaki bolnici.

Od deželnega odbora kranjskega

v Ljubljani, dné 14. julija 1898.

Št. 8155.

510 3-2

Razpis.

V **Metliki** je izpraznjena

služba proviz. deželnega živinozdravnika.

S to službo združeni so **dohodki letnih 700 gld.** in sicer je v
pokritje te svote zagotovljen iz deželnega zaklada znesek 400 gld., dočim
sta se **mestna občina Metlika** in **sočni okraj Metlika** zavezala,
po 150 gld. prispevati v to svrhu.

Dotični živinozdravnik je dolžan brezplačno ogledovati meso v mestu
Metlika ter živino, ki se prižene tjekaj ob letnih semnjih ter tedenskih
tržnih dnevih.

Prosilci za to službo pošljejo naj svoje prošnje z dokazili o starosti,
znanji slovenskega in nemškega jezika in o živinozdravniški vsposobljenosti

do 25. avgusta t. l.

podpisanemu deželnemu odboru.

Od dež. odbora kranjskega

v Ljubljani, dné 18. julija 1898.

Dürkopp-ova

Diana - koleśa

presega jo vsa druga

po trdnosti, ličnosti in lahkem teku!

Leta 1898. razni modeli z mnogimi novostmi so
videti pri zastopniku

Janezu Jax-u

205 24-20

v Ljubljani, Dunajska cesta št. 13.

Preselitev!

Uljudno naznanjam, da je od sedaj

**moja prodajalnica
v lastni hiši na Starem trgu 5 v Ljubljani.**

Prisrčno se zahvalim za zaupanje, mi do sedaj skazano, in prosim, da
me slavno občinstvo tudi v novem lokalu prav pridno obiskuje. — S spoštovanjem

519 2-1

Avgust Auer.

Dobiva se povsod.

C 745 36-35

Sara's Kalodont

Najbolje in najceneje sredstvo za čiščenje zob.

Oelz-ova kava

je najboljši in najčistejši primesek h kavi!

Čestite gospodinje!

221 50-19

Zahtevajte in kupujte le-to kavo!

Dobiva se v rdečih zavitkih z belim trakom ali pa v škatljah.

Št. 280/Pr.

Razpis službe.

505 3-2

Pri mestnem magistratu ljubljanskem je izpraznjena služba

mestne klavnice oskrbnika

z letno plačo 900 gld., prostim stanovanjem v mestni klavnici in s pravico do dveh
10% nih v pokojnino vstevnih petletnic.

Prosilci za to službo morajo biti diplomovani živinozdravniki; prednost se bode pa
dajala prosilcem, kateri se izkažejo tudi s fizikatskim izpitom.

Pravilno opremljene prošnje je vlagati pri podpisnem predsedstvu mestnega ma-
gistrata **najpozneje**

do 15. avgusta t. l.

Na pomanjkljive prošnje in pa na prošnje, ki bi bile vložene po zgoraj omenjenem
roku, se ne bode jemal ozir.

Predsedništvo mest. magistrata ljubljanskega,

dné 16. julija 1898

POZOR!

Podpisana trdka priporoča slavnim prostovoljnim gasilnim dru-
štvom, občinam in župniščem za nabavo vsakojaki

**brizgalnic, gasilnega orodja, pasov itd., kakor tudi
kmetijskih strojev in peronospera-škropilnic**

svojo bogato založeno

podružnico v Zagrebu, Frankopanska ulica šte. 9.

Postrežba točna, solidna, z nizkimi cenami pod ugodnimi plačilnimi
pogoji tudi na obroke.

Pohvalna pisma in spričevala s Kranjskega na razpolago.

Za obila naročila se priporoča s spoštovanjem

501 12-2

podružnica R. A. Smekal.

FELIX TOMAN

kamnoseški mojster in lastnik kiparskega atelijerja

Reseljeva cesta šte. 6. LJUBLJANA Reseljeva cesta šte. 6.

priporoča svojo največjo zalogo

234 30-19

nadgrobnih spomenikov

od raznovrstnih najtrpežnejših marmorov, od granita
in črnega sijenita.

Prevzame tudi vsako najmanjšo kakor največjo

stavbene kamnoseško delo

po najnižji ceni. Posebno priporoča se prečastiti du-
hovščini za izdelovanje različnih cerkvenih
umetno-kamnoseških del

kakor oltarjev, tabernakeljnov, prižnic, obhajilnikov, krstnih in kropilnih kamnov
in podob v vsaki velikosti iz marmorja ali peščenika itd., za katera dela izgotovi
na zahtevo brezplačno potrebne načrte in proračune.

Najcenejša zaloga vsakovrstnih plošč za pohištvo od tu- in inozemskih marmorov.

Gostilna v najem.

Moderno urejena in z vsemi potrebščinami preskrbljena, prav dobro obiskovana

gostilna ob državni cesti tik kolodvora v Medvodah

in v neposredni bližini treh velikih papirnic, oddá se v najem z vsemi pritliklinami, t. j. popolno opravo, mizami, stoli, orodjem itd. za več sto oseb, s pokritim kegljiščem, ledenico, lepim vrtom, kakor tudi velikim zimskim salonom, takoj ali pa po dogovoru za poznejši čas pod ugodnimi pogoji.

Več se izve pri lastniku **Fran Jareu** v Medvodah.

506 3-3

Priložnostna darila!

Friderik Hoffmann,

urar, 338 26-7

na Dunajski cesti v Ljubljani,
priporoča svojo

zalogo vseh vrst

žepnih ur

v zlatu, srebru, tuli, jeklu in niklu
ravno tako tudi

**nihalnih, stenskih
in budilnih ur**

in le dobre do najfinejše kakovosti po naj-
nižjih cenah.

Specijalitete in novosti žepnih, nihalnih, stenskih in bu-
dilnih ur so vedno v zalogi.

Poprave se dobro in solidno izvršujejo.

Odlikovan na Dunaju 1891 — v Pragi 1896.

Vinska veletrgovina

G. Benuzzi & Comp.

lastniki vinogradov v Tridentu na južnem Tirolskem

priporoča: bela, rdeča (Schiller-) in črna

izvrstna naravna vina

v sodih in steklenicah

po najnižjih cenah; ob vsakoletni trgatvi razpošilja tudi

sladek vinski mošt.

Delavsko vino (polu vino) je vsako leto na razpolago.

Spričevala zavodov in zasebnikov, pa vedno naraščajoči krog
naročnikov so najboljši dokaz in zanesljivo jamstvo pristnosti in
dobrote naših vin. 512 3-2

Naš zastopnik

gosp. Alojzij Černič v Ljubljani

na Rimski cesti št. 19 prevzema naročila ter daje radovoljno
ustmena in pismena pojasnila.

Ignacij Čamernik

kamnosek v Ljubljani.

Komenskega (Poljske) ulice 49,

poleg Schreiner-jeve pivarne,

priporoča prečastiti duhovščini in slav. občinstvu svojo izborno
zalogo najrazličnejših

nagrobnih spominkov

iz poljubnega kamena po izredno nizkih cenah. — Vsprejmlje tudi na-
ročila na

kamnoseška umetna cerkvena dela,

kakor so altariji, prižnice, krstna kamena, obhajilne pregraje, tabernakelji, po-
laganje cerkvenega tlaka itd.

Popravlja izvršuje dobro in natančno. — Narise in proračune
izdeluje brezplačno. 265 17

Mleko.

Že mnogo let obstoječe in sedaj zelo obširnejše vpeljano

mlekarstvo v Laverco

priporoča zasebnikom, kavarnarjem, restavratörjem, zavodom,
samostanom in drugim še vsakdanje odjeme 150 litrov
finega mastnega mleka.

Cene so sledeče:

Pri vsakdanji naročbi do 3 litrov je cena litru 10 kr.

in pri vseh drugih večjih naročilih zaračuni se liter 8 kr.

Vsakemu odjemalcu se dostavi mleko vsaki dan zgodaj
zjutraj, in da se morebitno pokvarjenje mleka med prevažanjem
prepreči, se isto pošilja te v patentovanih mlečnih posodah, ki so
zaprte s patentovanimi ključavnicami, nakupljene iz tovarne za
izdelovanje mlekarskih oprav tverke Kleiner & Fleischmann v
Döblingu pri Dunaju.

Cenjena naročila se prosi ustno ali pismeno poslati na
Laverco ali pa k „Belemu volku“ v Ljubljani.

Tudi se sprejemajo naročila v gostilni „Monakovo“ (pri
Lozarju) v Ljubljani, Rožne ulice št. 15.

Spoštovanjem

Karol Lenče,
posestnik.

Kave ni treba doma žgati!

Pred kratkim ustanovljena

513 12-4

„Delniška družba za žganje kave

na Reki“

preskrbela je svoje podjetje za žganje kave s posebnim paten-
tovanim izvajanjem, katero opravičeno uživa „svetovno
slavo“, kar je iz dveh nastopno navedenih vzrokov razvidno:

Prvič:

ostanejo kavi
vsi
neprecenljivi
sestavni deli
neskrčeni in

drugič:

pridobi kava
po tem načinu
žganja v
velikanski meri
na okusu,

katera svojstva jej tudi ostanejo, ako dalje časa leži.

Več izvešij najslavitejših kemikov potrjujejo zgoraj navedene
trditve, o katerih istinitosti se lahko vsaka hišna gospodinja sama
prepriča, ako kupi za poskušnjo.

Priporočamo troje finih, izbranih in priljubljenih vrst:

Portoriko	karakter	kilo	gld.	2-20.
Java	„	„	„	1-80.
San Paolo	„	„	„	1-60.

Jeglič & Leskovic,

Jurčičev (Prešernov) trg št. 1.

Važno za vsako hišno gospodinjino!

SVARILLO!

Napram hudobnim, škodoželjnim obrekovanjem gledé kakovosti mojih mlinskih izdelkov naznanjam vsem onim, ki jih razširjajo, da sem potrebno uže ukrenil, da se dotičniki poizvedó in primerno kaznujejo.

Kar se tiče kakovosti in pristnosti mojih izdelkov, služim vsakojemu, ki se prepričati hoče, s tisoči pripoznavalnih dopisov, katere sem doslej prejel doposlanih čisto prostovoljno od svojih odjemalcev.

Vinko Majdič
posestnik valjičnega mlina v Kranji.

511 3—3

Eričar & Mejač,

Ljubljana, Prešernove ulice štev. 9

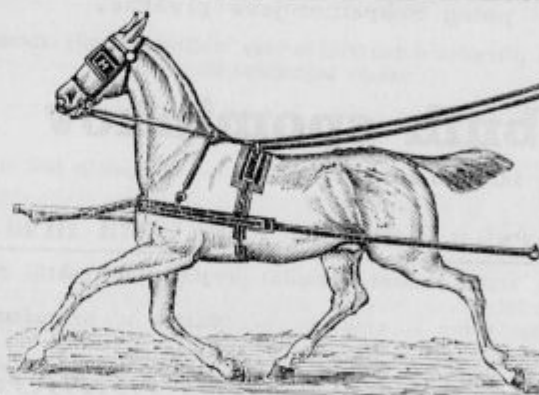
priporočata:

- Obleke za gospode.
- Površnike.
- Haveloke.
- Sacco iz listra ali grebenaste tkanine.
- Telovnike za pranje.
- Otroško obleko.

507 6—2

Sploh vse v zalogi nahajajoče predmete po znižanej ceni.

Prva največja kranjska tvrdka.

Fran Primožič,

jermenar in sedlar

Sv. Petra cesta 34

Ljubljana,

riporoča se slavnemu občinstvu in prečastiti duhovščini v vsakoršno

izdelovanje

jermenarskih in sedlarskih proizvodov,

katera okusno, trpežno in ceno izvršuje.

Ravno tam je velika zaloga različnih konjskih oprem za vožnjo in ježo itd. — Izdelovanje jermen za stroje, mlane in zvonove.

Poprave se dobro in po ceni izvršujejo.

471 50—7

Zunanja naročila se vestno in točno izpolnjujejo.

Dunajska borza.

Dné 29. julija.

Skupni državni dolg v notah	101	gld.	80	kr.
Skupni državni dolg v srebru	101	"	65	"
Avstrijska zlata renta 4%	121	"	65	"
Avstrijska krona renta 4%, 200 kron	101	"	20	"
Ogerska zlata renta 4%	120	"	80	"
Ogerska krona renta 4%, 200 kron	98	"	95	"
Avstro-ogerske bančne delnice, 600 gld.	903	"	—	"
Kreditne delnice, 160 gld.	359	"	80	"
London vista	120	"	—	"
Nemški drž. bankovci za 100 m. nem. drž. velj.	58	"	80	"
20 mark	11	"	75	"
20 frankov (napoleonor)	9	"	53 1/2	"
Italijanski bankovci	44	"	25	"
C. kr. cekini	5	"	63	"

Dné 29. julija.

4% državne srečke l. 1854, 250 gld.	164	gld.	50	kr.
5% državne srečke l. 1860, 100 gld.	161	"	40	"
Državne srečke l. 1864, 100 gld.	192	"	50	"
4% zadolžnice Rudolfove želez. po 200 kron	99	"	30	"
Tisine srečke 4%, 100 gld.	139	"	—	"
Dunavske vravnave srečke 5%	128	"	75	"
Dunavsko vravnavno posojilo l. 1878	109	"	60	"
Posojilo goriskega mesta	112	"	50	"
4% kranjsko deželno posojilo	98	"	50	"
Prijoritete obveznice državne železnice	223	"	—	"
južne železnice 3%	180	"	50	"
južne železnice 5%	127	"	—	"
dolenjskih železnice 4%	99	"	50	"

Kreditne srečke, 100 gld.	203	gld.	75	kr.
4% srečke dunav. parobr. družbe, 100 gld.	165	"	—	"
Avstrijskega rudečega križa srečke, 10 gld.	19	"	80	"
Rudolfove srečke, 10 gld.	26	"	50	"
Salmove srečke, 40 gld.	81	"	—	"
St. Genois srečke, 40 gld.	79	"	50	"
Waldsteinove srečke, 20 gld.	58	"	—	"
Ljubljanske srečke	23	"	—	"
Akcije anglo-avstrijske banke, 200 gld.	157	"	50	"
Akcije Ferdinandove sev. želez., 1000 gl. st. v.	3420	"	—	"
Akcije tržškega Lloydja, 500 gld.	449	"	—	"
Akcije južne železnice, 200 gld. sr.	76	"	75	"
Splošna avstrijska stavbinska družba	111	"	—	"
Montanska družba avstr. plan.	164	"	55	"
Trboveljska premogarska družba, 70 gld.	172	"	—	"
Papirnih rubljev 100	126	"	75	"

Nakup in prodaja

vsakovrstnih državnih papirjev, srečk, denarjev itd.
Zavarovanje za zgube pri žrebanjih, pri izžrebanju najmanjšega dobitka. — Promese za vsako žrebanje.
Kulantna izvršitev naročil na borzi.

Menjarnična delniška družba

„M E R C U R“
I., Wallzeile 10 in 13, Dunaj, I., Strobelgasse 2.

Pojasnila v vseh gospodarskih in finančnih stvarih
potem o kursnih vrednostih vseh spekulacijskih vrednostnih
papirjev in vestni sveti za doseg kolikor je mogoče visocega
obrestovanja pri popolni varnosti

naloženih glavnice.